

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (1) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (2)
 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (4) إِيَّاكَ نَعْبُدُ
 وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (5) اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (6) صِرَاطَ
 الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا
 الضَّالِّينَ (7)

1- el-FÂTIHA SÛRESİ

(Mekke’de inmiştir, 7 âyettir.)

- 1) Rahmân ve Rahîm Allah’ın adıyla...
- 2) Hamd, âlemlerin Rabbi Allah içindir.
- 3) Rahmân’dır, Rahîm’dir.
- 4) Din gününün sahibidir.
- 5) Yalnız sana ibâdet eder ve yalnız senden yardım dileriz!
- 6) Bizi dosdoğru yola ilet!
- 7) Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna; gazaba uğrayanların (yahûdilerin) ve (hak yoldan) sapanların (hristiyanların) yoluna değil...

“Kovulmuş şeytandan Allah’a sığınırım.”

Ey Allah’ım! Dinim hususunda bana zarar vereceğinden veya Rabbime karşı yükümlü olduğum bir vazifemden beni alıkoyacağından korktuğum, taşlanmış, kovulmuş, öldürülmüş, sövülmüş, lanet edilmiş, helak olmuş, günahından dolayı yanmış şeytanın insanlardan, cinlerden, hayvanlardan ve diğer şeylerden olan yardımcılarının şerrinden, dürtmesinden, gururlandırmasından, üflemesinden ve vesvesesinden yarattıklarına değil, sadece sana sığınır, yardım ve destek isterim. Bu korkuyu üzerimden atabilecek olan yalnız sensin!

1) Her işime Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adını anarak, O’ndan yardım isteyerek, O’nun rızasını gözeterek, O’nun istediği şekilde başlıyorum, O’nu hatırımdan hiç çıkarmıyorum.Çünkü O’nun adıyla başlanmayan her işin eksik ve bereketsiz olduğunu çok iyi biliyorum.

2) Bütün övgüler yoktan var eden, yaratmış olduklarının yegâne sahibi, efendisi, terbiye ve ıslah edicisi, besleyicisi, yöneticisi, yardımcısı, hidâyet edicisi olan ve her türlü ibâdetin yalnız kendisi için yapıldığı yüce Allah içindir.

Allah’tan başka hiç bir varlığa ‘Allah’ ismi verilemez. Şükür, bir iyiliğe karşılık yapılan övgüdür. Hamd, şükürden daha genel olup kişinin sahip olduğu vasıflarından dolayı övülmesidir.Allah’a ancak O’nu noksan sıfatlardan ve mahlukata benzemekten uzak tutarak, her şeyden çok severek, layık olduğu şekilde yücelterek, verdiği nimete razı olup, isyan etmeyerek hamd edebiliriz.

3) Allah (c.c.), Rahman sıfatı ile dünyada hem mü’minlere hem de kâfilere merhameti bol olan, onları rızıklandıran, onlara mal mülk veren, Rahim sıfatı gereği ise dünya ve âhirette yalnız mü’minler için merhameti bol olan, onlara dünyada doğru yolu gösteren, âhirette de cenneti vaad edendir.

4) Allah (c.c.), hesap (ceza ve mükâfaat) gününün yegâne sahibi, yöneticisi ve hâkimidir. O gün O’ndan başka kimse söz sahibi değildir. Herkes O’nun vereceği hüküm sonucu zerre kadar haksızlığa uğratılmaksızın amellerinin karşılığını görecektir, Allah’ın emirlerine uygun olarak hareket edenler cennete, Allah’ın emirlerine uygun olarak hareket etmeyenler ise cehenneme girecektir.

5) Ya Rabbi! Bizler tüm ibâdetlerimizi, sadece ve sadece sana yapar, senden başka ibadet edilenleri reddeder ve her konuda da yalnızca senden yardım dileriz. Bize fayda veya zarar veremeyecek olan kimselerden asla yardım dilemeyiz.

İbâdet: Kulun Allah’a boyun eğmesi, itaat etmesi, O’na karşı küçüklüğünü kabul etmesi demektir. Allah’ın sevdiği, emrettiği, kabul ettiği ve râzı olduğu bütün gizli-açık amel ve sözler ibâdettir. Bunlardan bazıları; îmân, İslâm, ihsan, duâ, korkmak, umut etmek, tevekkül etmek, ummak, gönülden saygı duymak, yönelmek, yardım istemek, sığınmak, yardımına çağırmak, kurban kesmek, adak adamak, hükmüne teslimiyet göstermek, namaz kılmak, zekat vermek, oruç tutmak, hacca gitmek, tevbe-istiğfâr etmek vs.dir.İbâdet türlerinden herhangi birini Allah’tan başkasına veya Allah ile birlikte başkasına yapmak şirktir.

6) Ya Rabbi! Bizi Rasullerin gösterdiği ve Allah’ın rızasına ancak bununla ulaşılacak doğru yol olan İslâm’a ulaştır. Bu yolda bizi sâbit kıl! Bu yolda kalmamız için bize yardım et.

7) Ya Rabbi! Bizleri kendilerine ibâdet ve itaat etme nimeti verdiği melek, nebi, siddık, şehid ve salihlerin yoluna ulaştır. Yahudiler gibi hak kendilerine ulaştıktan sonra, bunu bile bile reddedip yüz çevirdiği ve atalarının dinine körü körüne tabi olduğu için gazaba uğrayan veya hristiyanlar gibi hak kendilerine ulaşmadığı veya eksik ulaştığı için doğru yolu bulamayıp sapanların yoluna ulaştırma.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الم (1) ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ (2) الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ (3) وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَيَأْخُذُونَ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ (4) أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (5)

2- el-BAKARA SÛRESİ

(Medine’de inmiştir, 286 âyettir.)

Rahmân ve Rahîm Allah’ın adıyla...

1) Elif, Lâ, Mîm.

2) Kendisinde hiçbir şüphe olmayan bu kitap, muttaki-ler için bir hidâyettir.

3) O kimseler ki gayba îmân eder, namazı dosdoğru kılar ve kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden de infak ederler.

4) Onlar ki sana indirilene ve senden önce indirilenlere îmân ederler ve onlar âhirete de kesin olarak inanırlar.

5) İşte onlar, Rablerinden bir hidâyet üzeredirler ve onlar kurtuluşa erenlerin tâ kendileridir.

1) "Hurûf-u Mukattaa" denilen bu harflerin gerçek manasını ancak Allah bilir. Âlimlerin bu âyetler hakkındaki görüşleri şöyledir: "Kur'an'ın isimlerinden biri, başında bulunan sûrelerin isimlerinden biri, hece harfleri, Kur'an'ın sırrı, Allah'ın isimlerinden biri, Allah'ın isimlerinin baş harfleri, bazı kelime ve cümlelerin kısaltılmış şekli, sûrelerin başlangıç ve bitişi gösteren bir işaret, müşriklerin dikkatini çekmek amacıyla kullanılan semboller, müşrikler için bu gibi harfleri kullanarak âyetlerin bir benzerini meydana getirmeleri konusunda meydan okuma. "Kur'an bu gibi harflerden meydana gelmiştir. Sözlerinde bir canlılık vardır. Üslup, belâgat ve beyan bakımından eşsizdir. Bu gibi harflere birtakım anlamlar vererek ebced hesabı ile gaybı bildiğini iddiâ etmek küfürdür.

2) Allah'tan Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-'e Cibril vasıtasıyla indirilmesi hususunda ve ifâde ettiği hükümlerde hiçbir şüphe olmayan bu Kur'an, Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde olup, O'nun emrettiği şeyleri yerine getiren, yasakladığı şeylerden kaçınmak sûretiyle Allah'ın azabından sakınan kimseler için doğru yolu gösteren ve Allah'ın izniyle doğru yola ileten bir mutluluk ve selâmet rehberidir.

Tüm insanlar için bir hidâyet rehberi olan Kur'an'dan gerçek anlamda ancak muttakiler istifâde ederler. Çünkü onlar akıl sahibi olup, düşünen ve hakkı isteyen kimselerdir.

Doğru yolu göstermek, insanların yapabileceği bir şeydir. Fakat doğru yola iletmek, yalnızca Allah'a aittir. Kim Allah'tan başka bir kimsenin hidâyet ettiği iddiâ ederse, Allah'a ortak koşmuş olur.

3) Muttakiler, gözden ve duylardan gizli olan, insan idrakini aşan, bilinmeyen gaybî gerçeklere, Allah'a, meleklerine, nebi ve rasullerine, kitaplarına, hesaba, mizâna, cennet ve cehennem gibi âhirette görülecek hadiselerle inanırlar, namazı rükun ve şartlarını tam olarak yerine getirmek sûretiyle huşû içerisinde ve devamlı edâ ederler, kendilerine rızık olarak verdiğimiz insan için yararlı olan bütün maddî (yiyecek, içecek, giyecek ve çocuk) veya mânevî (bilgi ve erdem gibi) şeylerden bir kısmını Allah yolunda zekât ve sadaka olarak harcarlar.

Îmân: Kur'an ve sahih sünnette zikredilen ve inanılması zarurî olan şeyleri şüphesiz bir şekilde kesin olarak kalple tasdik, dille ikrar etmek, bu bildirilen şeyler gereğince amel edip bu şeylerin aksine hareket etmemek ve bu şeyleri bozacak söz ve hareketlerden uzak durmaktır.

Gaybın türleri: 1- Yalnızca Allah'ın bildiği gayb. 2- Allah'ın vahiy yoluyla rasullerinden dilediğine bildirdiği gayb. 3- Allah'ın rüya yoluyla salih kimselere bildirdiği gayb. 4- Cinlerin semadan çalarak kâhin ve sihirbaz dostlarına bildirdiği gayb. 5- Duyu organlarımızla algılayamadığımız fakat cinler tarafından bilinen gayb.

4) Ey Muhammed! Takvâ sahibi mü'minler, sana indirilen Kur'an'ın hükmünün kıyâmete kadar geçerli olacağına ve ancak ona bağlananların kurtuluşa ereceklerine ve senden önceki nebi ve rasullere indirilen Tevrât, Zebûr ve İncil gibi kitaplara, İbrahim ve Musa'nın sahifelerinin Allah katından gelen tahrif edilmemiş hallerine inanırlar. Onlar âhiret gününde gerçekleşecek olan berzah, ba's, haşr, hesap, mizân, sırat, cennet ve cehennemde de şüphesiz bir şekilde kesin olarak îmân eder ve o gün için hazırlık yaparlar. Âhirete gerçek anlamda îmân eden kişi, cehennem azabından kurtulmak ve cennet mutluluğunu elde etmek için Allah'ın emrettiği şeyleri yapar ve yasakladıklarından da kaçınır.

5) Bu vasıfları taşıyan muttakiler, Rablerinin kendilerini doğru yola ulaştırdığı ve bu yolda sâbit kıldığı, cehennemden kurtarıp cennetini vaad ettiği, dünya ve âhirette hem mutlu, hem de kazançlı kıldığı kimselerdir.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (6) خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةً وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (7) وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ (8) يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ (9) فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ (10) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ (11) أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ (12) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ (13) وَإِذَا لُقُوا بِالَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنُوا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ (14) اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ (15) أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهَدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ (16)

- 6) Muhakkak ki küfürlerinde bilinçli olarak ısrar eden kimseleri uyarsan da uyarmasan da kendileri için birdir; îmân etmezler.
- 7) Allah onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinde de perde vardır. Onlar için çok büyük bir azap vardır.
- 8) İnsanlardan öyleleri de vardır ki: “Biz Allah’a ve âhiret gününe îmân ettik!” derler. Halbuki onlar, mü’min değillerdir.
- 9) Allah’ı ve îmân edenleri aldatmaya çalışırlar; oysa onlar, kendilerinden başkasını aldatmazlar. Bunun farkında da değillerdir.
- 10) Onların kalplerinde hastalık vardır. Allah da onların hastalıklarını artırmıştır. Yalanlamalarından ötürü onlar için çok acıklı bir azap vardır.
- 11) Onlara: “Yeryüzünde fesat çıkarmayın!” denildiğinde onlar: “Biz ancak ıslah edicileriz” derler.
- 12) Dikkat edin! Doğrusu onlar fesat çıkaranların tâ kendileridir, ne var ki onlar farkında değiller...
- 13) Onlara: “İnsanların îmân ettikleri gibi îmân edin!” denildiğinde onlar: “Biz o beyinsizlerin îmân ettikleri gibi îmân eder miyiz?” derler. Dikkat edin! Doğrusu onlar beyinsizlerin tâ kendileridir, ne var ki bilmiyorlar...
- 14) Onlar, îmân edenlerle karşılaştıklarında: “biz de îmân ettik” derler, şeytanlarıyla başbaşa kaldıklarında ise: “Şüphesiz biz sizinle beraberiz; biz sadece alay edicileriz!” derler.
- 15) Allah da onlarla alay eder ve azgınlıkları içerisinde bocalar bir halde kendilerine mühlet verir.
- 16) İşte onlar, hidâyete karşı sapıklığı satın almış kim-selerdir. Alış-verişleri kâr getirmemiş ve doğru yolu da bulanlardan olmamışlardır.

6) Hakkı hak olarak bildiği halde, hakkı sevmeyi veya hoşlanmadığı için bilerek haktan yüz çeviren, hakkı yalanlayan, inkâr eden ve hakkı gizleyip kabul etmeyen kimseleri, cehennem azabıyla korkutarak uyarsan da uyarmasan da onlar için birdir, onlar îmân etmezler.

7) Küfür üzere ısrar eden kimselerin, çok fazla günah işlemeleri ve bunda ısrarlı olmaları sebebiyle bir süre sonra kalpleri kararır, kulakları hakkı işitmez, gözleri de hakkı görmez hale gelir. Böyle bir kalbe, îmân girecek bir yol bulamadığı gibi, küfür de çıkacak yol bulamaz. Onlar için hem dünyada, hem de âhirette şiddetli ve sürekli bir azap vardır. Dâvetçinin, üzülmenden tebliğine devam etmesi gerekir.

8) İnsanlar arasında öyle kimseler vardır ki bunlar münâfıklardır. Bunlar hakka inanmadıkları halde sırf mü’minlerden faydalanmak amacıyla: “Bizler de Allah’a ve âhiret gününe îmân ettik” derler.

9) Münâfıklar, ganimet alabilmek, mü’min kadınlarla evlenmek, başlarına gelecek eziyetlerden kurtulmak gibi birtakım menfaatler elde etmek ve müslümanların sırlarını kâfirlere haber verebilmek gibi amaçlarla îmân etmiş gözükerek mü’minleri ve dolayısıyla onları seven biricik dostları Allah’ı aldatmaya çalışırlar. Oysa onlar, sadece kendilerini aldattırlar da onlar bunun farkında değillerdir.

10) Münâfıkların kalplerinde cehâlet, hırs, kin, buğuz ve hasetlerinden kaynaklanan şüphe hastalığı vardır. Allah bu kimselerin hastalıklarını onların nefislerine ağır gelen âyet ve hükümler indirerek daha da artırmıştır. Bile bile hakkı yalanlayıp yüz çevirdikleri halde birtakım menfaatleri sebebiyle iki yüzlü davranışlarından ötürü onlar için âhirette çok acıklı ve sürekli bir azap vardır.

11) Münâfıklara: “Şeriata uygun olmayan ameller işleyerek, inkâr ve isyan ederek, kâfirleri dost edinerek, mü’minlere ait sırları kâfirlere vererek yeryüzünde fesat çıkarmayın!” denildiğinde onlar: “Bizim kâfirleri dost edinmemizin gâyesi, kâfirlerle müslümanların arasını düzeltmek ve iyileştirmek içindir. Sizler bizi yanlış anlıyorsunuz. Biz bozguncu değiliz, biz ıslahatçınız, iyi niyetliyiz.” derler.

12) Ey îmân edenler! Onların yalanlarına aldanmayın. Onlar Allah’ın dinini yıkmak isteyen bozguncuların tâ kendileridir. Ne yazık ki kalplerinden îmân nuru silindiği için bozgunculuk yaptıklarının şuurunda da değildirler. Bu yüzden hakkı bulmaları da güçtür.

13) Münâfıklara: “Muhammed ve ashâbının îmân ettiği gibi îmân edin!” denildiğinde Bilal, Ammar ve Suhayb gibi fakir müslümanları kastederek, kibirli bir şekilde: “Akıllı, bilgisi az, dar kafalı, sersem, aptal, beyinsiz, basit ve zavallı olan, idare etme yeteneği olmayan, anlayış ve temyiz yeteneği kıt kimselerin îmân ettikleri gibi îmân eder miyiz?” derler. Ey îmân edenler! Dikkat edin, asıl sefihler kendileridir, fakat bu halde olduklarının farkında değildirler. Bu yüzden onlar, îmân edemezler.

14) Münâfıklar, mü’minlerle karşılaştıklarında korkularından: “Biz de sizin gibi îmân ettik” derler. Küfür ve nifakta liderleri olan kimselerle karşılaştıklarında ise: “Şüphesiz biz sizin gibi inanmaktayız, onlarla sadece alay edip, eğlenmekteyiz” derler.

15) Allah münâfıklarla âhiret gününe alay edecektir. Onlara: “Layık olduğunuz yere girin” diyecek, onlar da cennete gireceklerini zannederken kendilerini cehennemde bulacaklardır. Allah, münâfıklara, dünyada zâhiren müslüman muamelesi yaptırarak serbestçe dolaşmaları ve günah işleyebilmeleri için mühlet verir, onlar da ne müslümanlar gibi îmân ederler, ne de kâfirler gibi küfürlerini ilân ederler. Bu ikisi arasında şaşkın bir şekilde bocalar, dururlar.

16) Münâfıklar, İslâm yerine küfürü satın almışlardır. Bu ticâretleri, kâr getirmediği gibi zararlı sonuçlanmıştır. Doğru yolu bulamadıkları için hem dünyada, hem âhirette hüsrana uğramışlardır.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ
 ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ (17)
 صُمُّكُمْ عَمِّي فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ (18) أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ
 السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي
 آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ
 (19) يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ
 مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ
 بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (20) يَا
 أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
 لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (21) الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فَرَاشًا
 وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ
 الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
 (22) وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأْتُوا
 بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ (23) فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ
 الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ (24)

17) Onların durumu, bir ateş yakan kimsenin durumu gibidir ki, etrafını aydınlatınca Allah onların nûrunu giderdi ve onları karanlıklar içerisinde görmez bir halde bıraktı.

18) Onlar, sağırdılar, dilsizdirler, kördürler; artık onlar dönemezler.

19) Ya da gökten boşalan şiddetli yağmur gibidir ki, içinde karanlıklar, gök gürültüsü ve şimşek vardır. Yıl-dırımlardan ölmek korkusuyla parmaklarını kulaklarına tıkarlar. Şüphesiz Allah kâfirleri çepeçevre kuşatandır.

20) Şimşek neredeyse gözlerini kapıverecek. Onları aydınlattığı anda yürürler. Onlar üzerine karardığı zaman dikiliverirler. Allah dileseydi elbette onların işit-melerini de görmelerini de giderirdi. Şüphesiz Allah her şeye kâdirdir.

21) Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rab-binize ibâdet edin ki korunasınız.

22) Yeryüzünü sizin için bir döşek ve göğü de bir bina kılan, gökten su indirip onunla sizin için rızık olan ürünler çıkartan O'dur. Artık bildiğiniz halde Allah'a eşler koşmayın!

23) Eğer kulumuza indirdiğimiz şeyden şüphe içinde iseniz, siz de onun benzerinden bir sûre getirin! Allah'-tan başka şahitlerinizi de çağırın; eğer doğru kimseler iseniz!

24) Şayet yapamazsanız, -ki asla yapamayacaksınız-, o halde kâfirler için hazırlanan, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten sakının!

17) Hakiki münâfıkların durumu, İslâm'a girip, İslâm'ın nûru kendilerini ve etrafı aydınlatınca, bile bile haktan yüz çevirmeleri sebebiyle Allah'ın, İslâm'ın nûrunu kendilerinden giderip şüphe ve korku içerisinde hakkı göremez bir halde bıraktığı kimselerin durumu gibidir.

18) Münâfıklar bile bile haktan yüz çevirdikleri için hakkı duymayacak kadar sağır, hakkı söyleyemeyecek kadar dilsiz, hakkı göremeyecek kadar kör olmuşlardır. Bu yüzden artık küfür, şirk ve nifaklarını bırakıp hakka dönmazler.

19) Tereddüt içerisindeki münâfıkların durumu, içerisinde insan nefsinin hoşuna gitmeyecek ve kendilerini şüpheye düşürecek hükümlerin ve insanların hoşuna giden müslüman kadınlarla evlenmeleri gibi hükümler inerse buna sevinirler, İslâm yolunda yürürler. Nefislerine ağır gelen cihad, kâfirleri dost edinmeye, Allah yolunda mallarını harcamaya gibi hükümler inerse veya başlarına bir belâ gelip işleri bozulursa hemen oracıkta kalırlar. Şüphesiz Allah (c.c.), yaptıklarına karşılık bir ceza olmak üzere onları dünyada; hakkı duydukları halde onu anlayamayan, gördükleri halde basiretleri köreltiği için idrak edemeyen kimselerden kılmaya ve böylece şüphe, şirk, küfür ve nifak karanlığında bırakmaya, âhirette ise cehennemin en alt tabakasında can yakıcı bir azaba uğratmaya kâdirdir.

20) Kur'an'ın şimşek gibi parlak olan hükümleri münâfıkların gözlerini kör edecek derecede rahatsız etmekte ve nefislerine ağır gelmektedir. Eğer onların hoşuna giden müslüman kadınlarla evlenmeleri gibi hükümler inerse buna sevinirler, İslâm yolunda yürürler. Nefislerine ağır gelen cihad, kâfirleri dost edinmeye, Allah yolunda mallarını harcamaya gibi hükümler inerse veya başlarına bir belâ gelip işleri bozulursa hemen oracıkta kalırlar. Şüphesiz Allah (c.c.), yaptıklarına karşılık bir ceza olmak üzere onları dünyada; hakkı duydukları halde onu anlayamayan, gördükleri halde basiretleri köreltiği için idrak edemeyen kimselerden kılmaya ve böylece şüphe, şirk, küfür ve nifak karanlığında bırakmaya, âhirette ise cehennemin en alt tabakasında can yakıcı bir azaba uğratmaya kâdirdir.

21) Ey insanlar! Rabbiniz olan Allah sizi ve sizden öncekileri bir örneğe ihtiyaç duymaksızın yoktan var etmiştir. O halde Rasulünün gösterdiği şekilde O'na ibâdet edin. İbâdet türlerinden herhangi birini O'ndan başkasına veya O'nunla birlikte bir başkasına yapmak sûretiyle O'na herhangi bir şeyi ortak koşmayın. Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olur, O'nun emrettiği şeyleri yerine getirir ve yasakladığı şeylerden kaçınırsanız işte ancak o zaman Allah'ın azabından sakınan kimselerden olabilirsiniz.

22) Rabbiniz olan Allah, yeryüzünü yuvrak olmasına rağmen açılmış bir yaygı gibi yaparak sizlerin içinde rahatlıkla dolaşabileceğiniz, ihtiyaçlarınızı giderebileceğiniz, göğü de yıldızlar, göktaşları, gezegenler ve zararlı ışınlar gibi şeylerden korunabileceğiniz şekilde yarattı. Ayrıca gökteki bulutlardan yağmur indirip bununla size ve hayvanlarınıza rızık olmak üzere yerden çeşitli sebze, meyve ve ürünler çıkarttı. Bütün bunları bildiğiniz halde Allah'la birlikte taş, ağaç, güneş, ay, rasul, şeyh, cin, yıldız, melek veya başka varlıklara ibâdet ederek bu varlıkları Allah'a denk tutmayın, Allah'a ait hak, yetki ve sıfatlardan herhangi birini Allah'tan başkasına veya Allah ile beraber bir başkasına vermeyin! Aksi takdirde Allah'a ortak koşmuş olursunuz.

23) Ey müşrikler! Eğer kulumuz Muhammed'in bir rasul olduğu, ona bölüm bölüm indirdiğimiz Kur'an'ın Allah'tan olduğu ve içerisindeki bilgilerin doğruluğu hususunda şüphe içindeyseniz ve Kur'an'ı okuma yazması olmayan Muhammed'in uydurduğu konusundaki iddianızda da samimiyseniz, Allah'tan başka yardımcı olarak çağırabileceğiniz kim varsa yardımcı ve şahit olarak çağırın da usul, belâgat ve beyan bakımından onun benzeri bir sûre meydana getirin.

24) Boşuna uğraşmayın. Bu Kur'an'ın usul, belâgat ve beyan bakımından bir benzerini hiçbir zaman meydana getiremezsiniz. Kur'an'a uymazsanız, dünya ateşinin yetmiş misli sıcaklığa sahip olup, kâfirler için hazırlanan, yakıtı azılı kâfir insanlar, taptıkları putlar ve çabuk tutuşup geç sönen, pis kokulu ve bedene son derece yapışıcı taşlar olan cehennem ateşinden sakının.

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رَزَقُوا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (25) إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنََّّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ (26) الَّذِينَ يَبْغِضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (27) كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَانًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمَيِّتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (28) هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (29)

25) İmân edip salih amel işleyen kimseleri müjdele! Muhakkak onlar için altından nehirler akan cennetler vardır. Orada rızık olan ürünlerden her rızıklandırıldıklarında: "Bu, daha önce rızıklandırıldığımızdır" derler. Onlara birbirinin benzeri olarak verilecektir. Onlar için orada tertemiz kılınmış eşler de vardır. Onlar orada sürekli kalıcıdır.

26) Doğrusu Allah bir sivrisineği veya ondan daha üstün olan herhangi bir şeyi misal vermekten çekinmez. Gerçekten imân edenler bilirler ki, o kesinlikle Rablerin-den bir haklıdır. Küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenler ise: "Allah bu misal ile neyi kastetmiştir?" derler. Onunla pek çoğunu saptırır. Bir çoğunu da onunla hidâyete erdirir. Onunla fâsıklardan başkasını saptırmaz.

27) Onlar ki, Allah'ın ahdini pekiştirilmiş sözünden sonra bozarlar, Allah'ın kendisiyle birleştirilmesini emrettiği şeyi keserler ve yeryüzünde fesat çıkarırlar. İşte onlar hüsrana uğrayanların tâ kendileridir.

28) Allah'a karşı nasıl küfür üzere oluyorsunuz? Siz ölümler idiniz de sizi diriltti; sonra sizi öldürecek, sonra da sizi diriltecektir. Sonra yalnız O'na döndürüleceksiniz.

29) Yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için yaratan, sonra göğe yönelip yedi gök halinde onları düzenleyen O'dur. O, her şeyi hakkıyla bilendir.

25) Ey Rasulüm! İstediğim şekilde imân edip amellerini de bu imânlarının gerektirdiği şekilde düzenleyen mü'min kullarını müjdele! Onlar için ağaçların ve odaların altlarından oluksuz, kanalsız, baldan, süttten, sudan ve şaraptan akan ırmakların bulunduğu cennetler vardır. Onlar oradaki ağaçların ürünleriyle rızıklandırıldıklarında, bunu dünyadaki ürünlere benzetirler. Oysa verilen ürünler, her ne kadar şekil ve isim bakımından dünyadakilere benzeseler de tatları değişiktir. Hatta cennetteki ürünler bile hep değişik olarak verilecektir. Ayrıca onlar için hayız, nifas, kötü ahlak ve diğer bütün pisliklerden beri, tertemiz eşler vardır. Mü'minler, bu nimetler içerisinde sonsuza kadar yaşayacaklardır.

26) Doğrusu Allah daha önce münâfıklarla ilgili örnekleri, örümceği, karıncayı, sivrisineği veya ondan daha basit olan kanat gibi herhangi bir şeyi misal vermekten haya etmez, çekinmez. Allah (c.c.) Kur'an'da insan aklının hikmetini kavrayamadığı bu gibi âyetleri zikredebilir. Mü'minler, Rablerinden gelen şeyin hak olduğuna inanıp hiçbir tereddüt göstermeksizin gerek kalp, gerekse amelleriyle ona teslim olurlar. Kâfirler veya münâfıklara gelince, onlar: "Bu gibi misallere ne gerek var?" diyerek itiraz ederler. Oysa Allah (c.c.), insanların hikmetini kavrayamadığı böyle basit şeyleri misal vererek onları imtihan eder. Bu imtihan neticesinde de insanların bir kısmı sapıklığa düşer, bir kısmı ise hidâyeti bulup onda sebat gösterir. Allah (c.c.) bu gibi misallerle, Allah'ın emirlerinden ve O'na itaatten uzaklaşan, kötü niyetli, iğrenç karakterli ve inatçı fâsıklardan başkasını saptırmaz.

27) Allah (c.c.), kalu belâda, Adem'in sülbünden bütün zürriyetini çıkararak, rubûbiyetini ikrar ettiklerine dâir ahid almıştı. Kâfir ve münâfıklar işte bu ahidlerini ve rasullerine gönderdiği kitapları uymaya dâir yeminle destekleyerek vermiş oldukları sözleri yerine getirmezler. Allah'ın birleştirilmesini emrettiği akrabalık bağını, mü'minlerle dostluk bağını, Allah'ın emirlerine bağlılığı ve genel olarak Allah'ın kesilmemesini emrettiği her türlü bağı keserler. Allah'ın emirlerini inkâr ederek, mü'minlere eziyet vererek, Kur'an hakkında şüpheler uyandırarak ve müslümanların İslâm'ı tatbik etmelerini engelleyerek fesat çıkarırlar. İşte onlar, bu hareketleriyle küfrü imâna, dünyayı âhirete tercih etmişlerdir. Bu yüzden âhiret gününde kaybedenlerden olacaklar, Allah'ın rahmetinden uzaklaşmış cehennemde gireceklerdir.

28) Ey insanlar! Siz ölümler idiniz; yani önce su, hava, toprak, ateş, sonra onlardan hasıl olan gıdalar ve daha sonra da annelerinizin rahimlerinde meniler, donuk kanlar, et parçaları ve iskeletler idiniz, sonra Allah (c.c.) sizi diriltti, yani ruhlarınızı yaratıp, analarınızın rahimlerinde size o ruhları üflemeyle size hayat verdi. Belli bir müddet yaşattıktan sonra ecelleriniz geldiğinde sizleri tekrar öldürecek, kabre yerleştirdikten sonra kabir azabı veya mutluluğunu hissettirmek için yeniden diriltecek, kıyâmet koştuktan sonra yaptıklarınızın hesabını vermek üzere tekrar kendisine döndürecektir. Hal böyle iken nasıl olur da Allah'ı inkâr edersiniz?

29) Haram kılınanlar müstesnâ, yeryüzünde yaratılan her şeyi insanların hizmetine sunan, sonra göklerin üstünde bulunan arşının üzerine istivâ edip onları yedi gök halinde düzenleyen Allah'tır. O, her şeyi en iyi bilen ve hesabı en iyi görendir. Yerleri, gökleri ve içerisindekileri tek başına yaratan Allah, elbette ki insanları yeniden diriltmeye, onları hesaba çekmeye kâdirdir. İstivânın mahiyetini ancak Allah (c.c.) bilir. Göklerin yedi gök halinde düzenlenmesinin ne anlama geldiğini de en iyi bilen ancak O'dur. Allah (c.c.) bu konularda bizlere fazla bilgi vermemiştir. Yerlerin yaratılması, göklerin yaratılmasından evveldir. Fakat doğenmesi göklerin yaratılmasından daha sonradır.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً
قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ
(30) وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ
قَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (31) قَالُوا
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ
(32) قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ
أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا
تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ (33) وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا
لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ
(34) وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا
رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ
الظَّالِمِينَ (35) فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا
كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي
الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ (36) فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ
كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (37)

30) Hani Rabbin meleklerle: “Muhakkak ben yeryüzünde bir halife yaratacağım” buyurmuştu da onlar: “Orada fesat çıkaracak ve kanlar dökecek bir kimse mi yaratacaksın? Oysa biz sana hamdederek seni tesbih ve takdis etmekteyiz” demişlerdi. “Şüphesiz ben sizin bilmediğiniz şeyleri bilirim” buyurmuştu.

31) Âdem’e bütün isimleri öğretti. Sonra onları meleklerle göstererek: “Eğer doğru kimseler iseniz bunları isimleriyle bana haber verin!” buyurdu.

32) “Seni tesbih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka ilminiz yoktur. Şüphesiz âlim ve hakim olan sensin, yalnız sen!” dediler.

33) “Ey Âdem! Bunları isimleriyle onlara bildir!” dedi. Onları isimleriyle onlara bildirince de: “Size demedim mi şüphesiz ki ben göklerin ve yerin gaybını bilirim; açıkladıklarınızı ve gizlediklerinizi de bilirim!” buyurdu.

34) Hani biz meleklerle: “Âdem’e secde edin!” demiştik de hemen secde ettiler. İblis müstesnâ. O (secde etmekten) kaçındı, kibirlendi ve kâfirlerden oldu.

35) Dedik ki: “Ey Âdem! Sen ve eşin bu cennette yerleşin ve orada dilediğiniz yerde bol bol yiyin; fakat şu ağaca yaklaşma-yın; yoksa ikiniz de zalimlerden olursunuz!”

36) Bunun üzerine, şeytan o ikisini oradan kaydırды ve onları bulundukları yerden çıkarttı. Dedik ki: “Kiminiz kiminize düşman olarak inin. Yeryüzünde sizin için belli bir vakte kadar yerleşim yeri ve geçimlik vardır.”

37) Derken Âdem Rabbinden kelimeler aldı. Tevbesini kabul etti. Çünkü Tevâb ve Rahîm olan O’dur, yalnız O!

30) Hani bir zamanlar Allah (c.c.) meleklerle: “Yeryüzünde benim emirlerime uyaçak, onları diğer insanlara bildirecek bir varlık yaratacağım.” demişti. Melekler de hayret ederek: “Ey Rabbimiz, yeryüzünde cinler gibi emirlerine karşı çıkarak fesat çıkaracak, bozgunculuğa ve yozlaşmaya yol açacak, öldürme ve yaralama sûretileyle kan akıtacak bir yaratık meydana getirmendeki hikmet nedir? Oysa biz seni her türlü noksan sıfatlardan tenzih ederek ismini ve zatını her türlü maddi ve manevi pisliklerden arındırarak yüceltmekteyiz.” dediler. Allah (c.c.) şöyle buyurdu: “Sizin bu konudaki bilginiz pek azdır. Âdem’in soyundan kötü kimseler çıkacağı gibi nebiler, rasuller ve salih kimseler de çıkacaktır. Şüphesiz olmuş, olacak ve olmakta olan şeyler arasından sizin bilmediğinizi ben en iyi bilenim.”

31) Allah (c.c.) Âdem’e (s.a.v.), kendisine ve nesline lazım olan herşeyin ismini ve ne işe yaradıklarını öğretti. Sonra meleklerle yönelerek: “Eğer Âdemoğullarının yeryüzünde fesat çıkartacağı ve kanlar akıtacağı iddiâınızda doğru söyleyen kimselerseniz ve bu yarattığım yaratıktan daha âlim ve bilgili olduğunuzu düşünüyorsanız bu eşyaların isimlerini bana söyleyiniz” buyurdu.

32) Melekler hatalarını anlayarak şöyle dediler: “Ey Rabbimiz! Seni her türlü noksan sıfatlardan tenzih ederiz. Bizim ilminiz ancak bize öğrettiğin kadardır. Ancak sen öğretilmeden ilim sahibi olan ve her şeyi bilensin. Sen doğruya isâbet eden, hüküm ve hikmet sahibi olan, herşeyi muhkem ve sağlam kılan ve yarattıklarının maslahatını gözetensin.”

33) Allah (c.c.) buyurdu ki: “Ey Âdem, eşyanın isimlerini meleklerle bildir!” Âdem (a.s.) eşyanın isimlerini ve ne işe yaradıklarını meleklerle bildirince, Allah (c.c.) meleklerle şöyle buyurdu: “Ben size demedim mi şüphesiz ki ben göklerin ve yerin gizliliklerini bilirim. Dilinizle açığa vurduğunuz ve içinde gizlemekte olduğunuz şeyleri de bilirim.”

34) Allah (c.c.) meleklerle Âdem’e (a.s.) saygı için secde etmelerini emredince bütün melekler hemen verilen emri yerine getirip secde ettiler. Fakat cin taifesinden olduğu halde melekler arasında bulunan İblis secde etmedi, dayattı, büyüklük tasladı, kıskançlık ve kibirle Allah’ın (c.c.) emrine karşı çıkarak kâfirlerden oldu. Böylece Allah (c.c.) onu cennetten kovdu.

35) Allah (c.c.) buyurdu ki: “Ey Âdem! Eşin ile birlikte cennette ikâmet et, orayı mesken tut, orada rahat bir şekilde yaşayabilir, dilediğiniz yerden türlü türlü rızıkları rahatça, bol bol yiyebilirsiniz, fakat şu ağaca yaklaşmayın, aksi halde görevinizi ihlal ederek Allah’ın emrine karşı gelen, Allah’ın koymuş olduğu sınırları aşan zâlimlerden olursunuz.”

36) Şeytan Âdem (a.s.) ve eşine vesvese verdi. Âdem ve eş karşı karşıya kalacakları tehdidi unuttular ve o yasak ağaçtan ya da aynı türden başka bir ağaçtan yediler. Böylece şeytan, Âdem ve eşinin ayaklarını kaydırarak günah işlemelerine ve içinde bulundukları nimet yurdu olan cennetten çıkmalarına sebep oldu. Allah (c.c.) da onları, yeryüzüne, birbirlerine düşman olarak indirdi. Artık burası onlar için kıyâmete kadar üzerinde barınacakları ve rızıklarını elde edecekleri bir yerdi.

37) Âdem (a.s.) Rabbinden öğrendiği kelimelerle eşiyile birlikte Rabbine tevbe etti ve O’ndan bağışlanma diledi. Allah da tevbesini kabul etti. Allah, işlediği günahı pişman olarak tevbe eden, tekrar işlemek üzere karar alarak o günahı terkeden kullarının tevbesini kabul eden günahlarını bağışlayan, mü’min kullarına dünya ve âhirette merhametli olanıdır.

فُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبَعَ هَذَا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (38) وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (39) يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِي (40) وَأَمِئُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أُولَٰئِكَ كَافِرٍ بِهِ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِي (41) وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (42) وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ (43) أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (44) وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ (45) الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (46) يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ (47) وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ (48)

38) Dedik ki: "Hepiniz oradan inin, benden size bir hidâyet gelir de kim benim hidâyetime uyar, onlar için korku yoktur ve onlar üzülecek de değildir."

39) Küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edip âyetlerimizi yalanlayanlar var ya; işte onlar ateş halkıdır; onlar orada sürekli kalıcıdır.

40) Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetimi hatırlayın ve ahdimi yerine getirin ki ben de ahdinizi yerine getireyim ve benden; yalnız benden korkun!

41) Beraberinizdekini tasdik edici olarak indirdiğime imân edin ve onu inkâr edenlerin ilki olmayın! Âyetleri-mi de az bir pahaya değışmeyin ve benden, yalnız benden sakının!

42) Hakkı bâtıla karıştırmayın ve bildiğiniz halde hakkı gizlemeyin!

43) Bir de namazı dosdoğru kılın, zekatı verin ve rûkû edenlerle birlikte siz de rûkû edin!

44) İnsanlara iyiliği emredersiniz de kendinizi unut musunuz? Oysa siz o kitabı okuyorsunuz. Hala akıl etmez misiniz?

45) Sabır ve namaz ile yardım isteyin. Bu, şüphesiz huşû duyanlardan başkasına ağır gelir.

46) Onlar, şüphesiz Rablerine kavuşacaklarını ve yine yalnız O'na döneceklerini kesin olarak bilirler.

47) Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetimi ve sizi âlemler üzerine gerçekten üstün kıldığımı hatırlayın!

48) Kimsenin kimse için bir şey ödeyemeyeceği günden de sakının ki, ondan hiç bir şefaât kabul edilmez ve ondan fidye de alınmaz. Kendilerine yardım da edilmez!.

38) Hepiniz cennetten çıkıp yeryüzüne inin, benim katımdan size ve sizden sonraki nesillere doğru yolu gösteren bir rasul geldiğinde ona ve getirdiklerine uyar, hayatınızı ona göre düzenlerseniz hesap gününde sizin için bir korku yoktur. Dünyada iken kaybettiklerinize de üzülmeyin. Çünkü cennette aklınıza, hayalinize gelmeyen türlü türlü nimetler vardır.

39) Hakkı bildiği halde, küfür ve şirklerinde bilinçli olarak ısrar edip Allah'ın (c.c.) âyetlerini, inkâr eden, yalanlayan ve ona uymayan kimseler kıyâmet gününde cehennem ehlinde olacaklar ve orada sonsuza kadar azap içerisinde kalacaklardır.

40) Ey İsrailoğulları'nın torunları olan yahudiler! Atalarınıza vermiş olduğum nimetleri hatırlayın, emirlerime uyun, elinizde bulunan Tevrat'ta rasul olarak geleceği bildirilen Muhammed'e ve getirdiklerine uyun ki günahlarınızı bağışlayayım ve sizi söz verdiğim cennetlere koyayım. Bütün bunları yerine getirirken sadece benden korkun, kimsenin size zarar vermesinden çekinmeyin!

41) Yanınızda bulunan Tevrat'ın içindeki hakikatleri tasdik edici olarak indirdiğim Kur'an'a ve onu getiren rasul Muhammed'e imân edin, bu kitabı ve elçiyi ehli kitaptan ilk inkâr edenler olmayın. Ne kadar çok olsa da cennet nimetleri yanında bir şey ifâde etmeyen dünya malını elde etmek için âyetlerimi tahrif etmeyin, değıştirmeyin, sapırmayın, gizlemeyin ve sadece benden sakının!

42) Yanınızda bulunan Tevrat'ın içindeki hakikatleri, geleceği bildirilen Muhammed'in risâleti hakkındaki bilgiyi hevâ ve hevesinize uyararak bile bile gizlemeyin. Doğruyla yanlış birbirine karıştırmayın. Muhammed'in sadece araplara gönderilen bir rasul olduğunu iddiâ etmeyin. Siz de çok iyi biliyorsunuz ki o, bütün insanlığa gönderilmiş bir elçidir. Ona ve getirdiklerine uyun.

43) Allah'ın rasulü Muhammed'e ve getirdiklerine uyararak müslüman olup, şartlarını ve rûkûnlarını yerine getirerek huşû içerisinde namaz kılın, zekat verin ve rûkû eden mü'minlerle beraber rûkû edin.

44) Yanınızda bulunan Tevrat'ı okuyup durduğunuz, hakikatleri bildiğiniz halde insanlara Muhammed'e ve getirdiklerine uymalarını emrediyor, fakat kendiniz bunlara uymuyorsunuz. Oysa insanlar sizi örnek alıyor ve bu tavırlarınızdan dolayı dinden nefret eder hale geliyorlar. Siz hiç akıl etmiyorsunuz. Şayet akıl etseydiniz bu yaptıklarınızdan dolayı büyük bir azaba uğrayacağınızı bilirdiniz.

45) Allah'ın rasulü Muhammed'e ve getirdiklerine uyup müslüman olarak, Allah'ın emirlerine uymak, yasakladığı şeylerden kaçınmak, Allah'ın yoluna davet etmek ve bu yolda başa gelen eziyetlere karşı koyabilmek için sabır ve namazla yardım isteyin. Bu, Allah'tan ürpererek korkan, tam bir sığınma duygusu içinde yürekten Allah'a yönelen takvâ sahiplerinden başkasına ağır gelir.

46) Bu takvâ sahibi kimseler, ne kadar çok yaşasalar da bir gün mutlaka öleceklerini, hesap vermek üzere Allah'ın huzurunda toplanacaklarını, Allah ile karşılaşacaklarını, iyi amellerinin sonucu olarak Allah'ın rahmetiyle cennete gireceklerini kesin olarak bilirler.

47) Ey İsrailoğulları'nın torunları olan yahudiler! Atalarınıza vermiş olduğum nimetleri hatırlayın. Musa (a.s.) zamanında onları bütün insanlardan üstün kıldık. Atalarınıza yapılmış olan bu ikramlar, onların çocukları olmanız sebebiyle size de yapılmış sayılır. Onların iyi olan yönlerini alıp hatalarından da ders çıkararak Muhammed'e ve onun getirdiklerine uyun ki kurtuluşa ersiniz.

48) Kimsenin bir diğinin günahını yüklenemeyeceği, kimsenin kimseye fayda veremeyeceği, kâfirler için hiçbir şefaatin kabul edilmeyeceği, azabın şiddetinden kurtulmak için bütün dünya nimetlerini hatta yeryüzünü dolduracak kadar altın fidye olarak vermek isteseler de kendile-rinden kabul edilmeyeceği ve bu azaptan kurtulmak için hiçbir yardımının da bulunmayacağı bir günden sakının. Ancak Muhammed'e ve getirdiklerine uyararsanız kurtuluşa ersiniz. O gün yalnız Allah'ın hükmü geçerlidir. Allah'ın râzı olduğu kimseler için korkulacak ve üzülecek bir şey yoktur.

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُدَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ (49) وَإِذْ فَرَقْنَا بَيْنَكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ (50) وَإِذْ أَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ (51) ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (52) وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (53) وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (54) وَإِذْ قُلْنَا يَا مُوسَىٰ لِنُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَرَىٰ إِلَهَ جَهَنَّمَ فَاخْذِكُمْ الصَّاعِقَةَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ (55) ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (56) وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (57)

49) Hani sizi Firavun hanedanından kurtarmıştık ki, oğullarınızı boğazlayıp kadınlarınızı ise sağ bırakarak size azabın en kötüsünü tattırıyorlardı. Bunda sizin için Rabbinizden çok büyük bir imtihan vardı.

50) Hani sizin için denizi yarmış ve sizi kurtarmıştık. Firavun hanedanını da boğmuştuk ki siz görüyordunuz.

51) Hani biz Musa'ya kırk gece vâdetmiştik; sonra siz onun ardından zâlimler olarak o buzağıyı (ilâh) edindi-niz.

52) Sonra bunun ardından belki şükredersiniz diye sizi affetmiştik.

53) Hani belki hidâyete erersiniz diye Musa'ya kitabı ve Furkanı vermiştik.

54) Hani Musa kavmine demişti ki: "Ey kavmim! Gerçekten siz o buzağıyı (ilâh) edinmekle kendinize zulmettiniz; hemen yaratana tevbe edin de nefislerinizi öldürün. Bu yaratana katında sizin için daha hayırlıdır." Bunun üzerine O, tevbenizi kabul etti. Şüphesiz ki O, Tevvâb'dır, Rahim'dir.

55) Hani siz, "Ey Musa! Allah'ı apaçık görünceye kadar sana asla inanmayız!" demiştiniz de sizi hemen bir yıldırım çarpmıştı, ki siz görüyordunuz.

56) Sonra ölümünüzün ardından belki şükredersiniz diye sizi dirilttik.

57) Bulutu da üzerinize gölge yaptık. Size kudret helvası ve bıldırcın indirdik. "Rızık olarak verdiğimiz güzel şeyler-den yiyin!" Onlar bize zulmetmediler; fakat kendi nefislerine zulmetmekteydiler.

49) Hani bir zamanlar atalarınızı Firavun ve ordusunun zulmünden kurtarmıştık. Onlar atalarınızın çeşitli işkenceler yapıyorlardı. Firavun gördüğü bir rüyânın yorumundan etkilendiği için yeni doğan erkek çocuklarınızı keserek öldürüyor, kız çocuklarınızı ise hizmetçi, dansöz ve câriye olarak kullanma gayesiyle sağ bırakıyordu. Firavun ve ordusunun size bu şekilde musallat olmaları, Allah'ın bir imtihanıydı.

50) Hani bir zamanlar Musa'nın asasıyla Kızıldeniz'i atalarınız için yarararak takip etmekte olan Firavun ve ordusundan kurtarmış, onları yarmış olduğumuz denizi üzerlerine kapatarak atalarınızın gözleri önünde suda boğmuş ve cesetlerini de sahile atmıştık.

51) Hani Musa'yı, Tevat'ı vermek için Tur dağına kırk günlük bir süre için çağırmiştık. Fakat atalarınızın büyük bir çoğunluğu onun ardından hemen buzağıya tapmaya başladılar. Onlar bu şekilde Allah'tan başka bir varlığa ibâdet ederek nefislerine zulmettiler.

52) Allah (c.c.) buzağıya tapanlara gereken cezayı verdikten sonra Allah'ın verdiği nimetleri itiraf etmeleri, karşılığında O'na hamdetmeleri, helal yolda harcamaları ve ibâdeti yalnızca Allah'a has kılmaları için tevbelarını kabul edip onları affetmişti.

53) Allah (c.c.) atalarınıza, din ve dünya işlerinde doğru yolu bulmaları için, hakkı bâtıldan ayıran Tevat'ı indirmişti

54) Hani Musa (a.s.) Tur dağından döndüğünde kavmini, buzağıya tapar halde bulmuştu ve onlara şöyle demişti: "Ey kavmim! Ben sizi imân üzere bıraktım ve Rabbinin çağırısına icâbet ederek kırk günlük bir süre için Tur dağına gittim. Geri döndüğümde sizi şirk içerisinde buldum. Siz Allah'tan başka bir varlığa ibâdet etmek suretiyle O'na şirk koşup nefislerinize zulmettiniz. Öyleyse sizi hiçbir örneğe ihtiyaç duymadan yoktan var eden Rabbinize tevbe edin ve bir daha O'na ortak koşmayın. Tevbeniz buzağıya tapmayanların tapanları öldürmesiyle veya nefsinizdeki şirk, küfür ve fık gibi şeytani dürtüleri öldürmekle kabul olur. Bu nefsinize ağır gelse de Allah katında sizin için hayırlıdır. Şüphesiz Allah, kullarının tevbelarını kabul eden, dünya ve âhirette yalnız mü'minlere merhamet edendir."

55) Hani bir zamanlar atalarınızdan buzağıya tapmayan seçkin yetmiş kişi, Allah'ın kendilerini affettiğini ve Musa'nın Allah ile konuştuğunu duymak için Musa tarafından Tur'a götürülmüşlerdi. Tur dağına geldikleri zaman üzerlerini bir bulut kapladı. Bunun üzerine hepsi secdeye kapandılar. Sonra Musa Allah ile konuştu. Bu konuşmaları duyan yetmiş kişi: "Ey Musa! Sen Allah ile mi konuştun yoksa başkasıyla mı, bunu biz nereden bilelim? Allah'ı apaçık bir şekilde görmedikçe sana inanmayız" dediler. Bunun üzerine Allah bir yıldırım göndererek onları her biri diğerinin ölümünü gözle görür vaziyette teker teker öldürdü.

56) Allah (c.c.) Musa'nın duâ etmesinden sonra belki şükrederler, Allah'ın nimetlerini itiraf ederler, onları helal yolda harcarlar, O'na hamd eder, O'ndan istenmemesi gereken şeyleri bir daha istemezler ve rasullerine zorluk çıkarmazlar diye onları, her biri diğerinin dirilişini gözle görür vaziyette diriltti.

57) Musa (a.s.) atalarınıza Kudüs'e girmelerini emredince onlar: "Orada zorba bir kavim var, biz onlarla savaşılamayız, sen ve Rabbin onlarla savaşın" deme küstahlığını gösterdiler. Allah (c.c.) bunun üzerine onları kırk yıl Mısır ile Şam arasında bulunan Sinâ (Tih) çölünde kaybolmuş bir vaziyette dolayarak cezalandırdı. Bu ağır cezayı hak etmiş olmalarına rağmen çölün aşırı sıcağından etkilanmemeleri için üzerlerine ince, beyaz bulutu gölge yaparak kudret helvası da denilen, ağacın üzerine inen "menn" adlı bal gibi tatlı bir sıvı ve "selva" adlı bıldırcına benzeyen ve eti çok lezzetli olan bir kuş verdi. Ayrıca helal ve temiz olan diğer şeylerden yemelerine de izin verdi. Fakat onlar bu nimetlere nankörlük ettiler. Allah'ın emrine uymayıp Rasulüne karşı geldikleri ve verilen nimete nankörlük ettikleri için dünyadaki bu zahmetsiz nimetlerin ve âhiretteki hesabı sorulmayacak rızıkların kesilmesine sebep olarak kendi nefislerine zulmetmiş oldular.

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا
وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةً نَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ
وَسَتَرِيزُ الْمُحْسِنِينَ (58) فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ
الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رَجْزًا مِنَ السَّمَاءِ
يَمَّا كَانُوا يَفْسُقُونَ (59) وَإِذْ اسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا
اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ نَضِيبًا
فَقَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ
وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ (60) وَإِذْ قُلْنَا يَا مُوسَى
لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا
ثَبُتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّانِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسُهَا وَبَصَلِهَا
قَالَ أَنَسُبِدُلُوكَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ اهْبِطُوا
مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَّا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ
وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ
اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا
يَعْتَدُونَ (61)

58) Hani: “Şu kasabaya girin ve orada dilediğiniz yerde bol bol yiyecekler, o kapıdan secde ederek girin ve "hıta" (bizi affet) deyin ki size hatalarınızı bağışlayalım; muhsinlere daha da artıracağız...” demiştik.

59) Derken zulümlerinde bilinçli olarak ısrar edenler kendilerine söyleneni başka bir sözle değiştirdiler. Biz de fâsiklik ettikleri için o zulmedenlerin üzerine gökten iğrenç bir azap indirdik.

60) Hani Musa kavmi için su istemişti de: “Asanla taş vurun!” dedik. Hemen ondan on iki pınar fışkırdı; böylece insanların hepsi içecekleri yeri kesin olarak bildi. “Allah’ın rızından yiyecek, içecek; fakat yeryüzünde fesat çıkarıcılar olarak taşkınlık yapmayın!”

61) Hani siz demiştiniz ki: “Ey Musa! Bir yemek üzerinde asla sabır gösteremeyiz. Bizim için Rabbine dua et de bize yerin bitirdiği şeylerden; baklası, acuru, sarımsağı, mercimeği ile soğanından çıkarsın.” Dedi ki: “Daha aşağı olan o şeyi o daha hayırlı olan ile değiştirmek mi istiyorsunuz?! Bir şehre inin; o taktirde istediğiniz şeyler sizin olacaktır.” Böylece üzerlerine alçaklık ve yoksulluk vuruldu. Allah’tan bir gazaba uğradılar; işte bu, Allah’ın âyetlerini bilinçli olarak inkâr etmeleri ve haksız yere peygamberlerini öldürmeleri sebebiyledir. İşte bu, isyan etmeleri ve haddi aşmaları sebebiyledir.

58) Hani atalarınız Sinâ (Tih) çölünde kırk yıllık bir süre geçince, Allah (c.c.) Musa’dan sonraki nebileri vasıtasıyla onlardan Kudüs’e tekrar girmelerini, oradaki yiyeceklerden bol bol rahat bir şekilde yemelerini, çöldeki meşakkatten kurtardığı için şükür olarak Beytül-Makdis’e girerken eğilmelerini ve Allah’tan bağışlanma dilemelerini istemişti. Ancak o zaman günahlarını affedeceğini, her türlü şirk ve gûnahtan kaçınarak, farz ve nâfileleri yerine getirip, Allah’ı görüyormuşcasına ibâdet eden, insanlara iyiliği emreden, kötülükten alıkoyan, iyi niyetli kimselere kıyâmet günü mûkafaatlarını fazlasıyla vereceğini bildirmişti.

59) Bütün bu uyarılara rağmen atalarınızın bir kısmı Beytül-Makdis’in kapısından kışkırları üzerinde sürünerek girdiler ve “Hıta: Bizi affet!” yerine “Hinta: Buğday istiyoruz” diyerek Allah’ın kelâmını değiştirdiler ve zâlimlerden oldular. Allah (c.c.) da emrine aykırı hareket ettikleri için üzerlerine gökten iğrenç bir azap (taun, ateş, ölüm) indirerek onları helâk etti.

60) İsrailoğulları Sinâ (Tih) çölünde yaşadıkları dönemde susuz kaldılar ve Musa’dan su istediler. Musa da Allah’tan kendilerine su vermesini istedi. Allah, Musa’ya bir taş göstererek: “Asanla bu taş vurun” dedi. Musa o taşla asasıyla vurunca –İsrailoğulları on iki kabileden meydana geldiği için- taştan on iki göze fışkırdı. İzdihama neden olmasın diye her kabileye bir göze verildi ve her kabile kendi gözesini bilerek ondan su içti. Onlara: “Allah’ın helal kıldığı menn, selvâ, soğuk ve tatlı su gibi rızıklardan yiyecek için, helal kıldıklarını haram kılmak suretiyle yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın!” denildi.

61) Hani İsrailoğulları Sinâ (Tih) çölündeyken Musa’ya: “Ey Musa! Devamlı menn ve selvâyı yemek ve aynı suyu içmek bize sıkıntı veriyor. Rabbine duâ et de bizim için yerden biten sebzededen, nane, pırasa, havuç, hardal, patates, kereviz gibi baklagillerden, yeşillikten, acurdan, salatalıktan, kabaktan, buğdaydan, arpattan, nohuttan, mercimekten, soğandan ve sarımsaktan versin” demişlerdi. Musa onların Allah’ın nimetlerine nankörlük ettiklerini görünce: “Siz muhakkak ki Allah’ın şu an size hiçbir zahmete katlanmadan verdiği değerli, hayırlı ve lezzetli nimetleri onlardan daha değersiz ve lezzetsiz olan, yorularak, belki de haram yolla elde edeceğiniz şeylerle değiştirmek isteyen, esâretî özgürlüğe tercih eden, düşüncesiz, akılsız kimselersiniz. Mısır’a veya herhangi bir şehre utanç içinde inin, orada bu istediğiniz şeylerden çokça bulabilirsiniz.” dedi. Böyle yaptıkları için üzerlerini zillet kapladı, varlıklı olsalar dahi devamlı muhtaç olarak, düşük bir seviyede, alçaklık ve hakirlik içinde yaşadılar. İsrailoğulları Allah’ın âyetlerini, mucizelerini, delillerini bile bile inkâr ettikleri, hükümlerini tatbik etmedikleri, yalnız Allah’a ait olan hak, yetki ve sıfatları başkalarına vererek haddi aştıkları ve Şuayb, Yahya, Zekeriyâ gibi masum peygamberleri vahşice katlettikleri için dünyada öldürülmek, sürgün edilmek, cizye ödemek şartıyla yaşamak, âhirette de büyük azaba uğramak suretiyle gazaba uğradılar.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ مِنَ
 آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلُوا صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
 رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (62) وَإِذْ أَخَذْنَا
 مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
 وَادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (63) ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
 قُلُوبًا فَضَلَّ اللَّهُ عَنكُمْ وَعَرَحَمْتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ
 (64) وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ
 كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ (65) فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا
 وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ (66) وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ
 إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ
 أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ (67) قَالُوا ادْعُ لَنَا
 رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ
 وَلَا بَكْرٌ عَوَانُ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمُرُونَ (68) قَالُوا
 ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْثُهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ
 صَفْرَاءُ فَاقْعَ لَوْثُهَا تَسُرُّ النَّظِيرِينَ (69)

62) Muhakkak îmân edenler, yahudiler, hristiyanlar ve sâbiilerden her kim Allah'a ve âhiret gününe îmân edip salih amel işlerse, onların Rabbleri katında ecirleri vardır. Onlar için korku yoktur ve onlar üzülecek de değildir.

63) Hani sizin kesin sözünüzü almış, Tûr'u da üzerinize kaldırmıştık. "Size verdiğimiz kuvvetle sarılın, içindekileri hatırlayın ki korunasınız!"

64) Sonra siz bunun ardından yüz çevirdiniz; eğer üzerinizde Allah'ın lütfü ve rahmeti olmasaydı, elbette hüsrana uğrayanlardan olurdunuz...

65) Andolsun ki içinizden cumartesi günü haddi aşanları elbette bildiniz. Biz de onlara: "Aşağılık maymunlar olun!" dedik.

66) Onu öncekileri ve sonrakileri için ibret verici bir ceza, muttakiler için de bir öğüt kıldı.

67) Hani Musa kavmine: "Doğrusu Allah size bir sığır boğazlamanızı emrediyor!" demişti de onlar: "Bizimle alay mı ediyorsun?" dediler. (Musa): "Câhillerden olmaktan Allah'a sığınırım!" dedi.

68) Dediler ki: "Bizim için Rabbine duâ et de bize onun nasıl olduğunu iyice açıklasın!" Dedi ki: "Muhakkak O buyuruyor ki: 'Gerçekten o, ne yaşlı, ne de genç, bunların arasında orta yaşta bir sığırdır.' Artık emrolunduğunuz şeyi yapın!"

69) Dediler ki: "Bizim için Rabbine duâ et de bize onun renginin ne olduğunu iyice açıklasın." Dedi ki: "Muhakkak O buyuruyor ki: 'Doğrusu o sapsarı bir sığırdır, onun rengi bakanlara ferahlık verir.'"

62) Muhammed'e ve getirdiklerine inananlardan, Muhammed'den önce gönderilmiş olan Musa'ya ve getirdiklerine inanan yahudilerden, İsa'ya ve getirdiklerine inanan hristiyanlardan, sâbiilerden veya Muhammed'e ve getirdiklerine inanmadığı halde diliyle inandığını söyleyen münâfıklardan her kim Allah'ın uluhiyyet, rububiyyet, isim ve sıfat tevhidinde, âhiret gününe ve bu günde gerçekleşecek olaylara şeksiz-şüphesiz îmân eder, bu îmânın gereklerini yerine getirir, Allah'ın rızasını elde etmek için rasullerin gösterdiği şekilde salih amel işlerse, kıyâmet gününde yaptıklarının karşılığını hiçbir eksikliğe uğratılmaksızın alacaktır. O günde onlar için hiçbir korku olmayacak ve dünyada iken kaybet-tiklerinden dolayı üzülmeyeceklerdir. Çünkü onlar cennete girmişlerdir.

63) İsrailoğulları Tevrat'ın hükümlerini uygulamak üzere Allah'a yemin ederek söz vermişlerdi. Ancak bu hükümler nefislerine ağır gelince onları uygulamayı bıraktılar, Allah da hakka dönmeleri için Tûr dağına üzerlerine kaldırarak onları tehdit etti ve şöyle buyurdu: "Eğer Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olup O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak sûretiyle dünya ve âhirette Allah'ın azabından korunmak, Allah'tan korkanlardan ve itaat edenlerden olmak istiyorsanız, Allah'ın hükümlerine ciddiyetle, kararlı olarak, devamlı sûrette sınıksız bağlanın, onları uygulamada tereddüt ve gevşeklik göstermeyin!"

64) İsrailoğulları hevâ ve heveslerine uyup tekrar sözlerinden döndüler, ancak daha sonra hatalarını anlayıp tevbe ettiler. Allah (c.c.) da kendilerine acıdı, belki akıl ederler diye fazlından bir ikram olmak üzere azap etmeyi paffetti. Eğer affetmeseydi dünya ve âhirette kaybedenlerden, azap içinde helâk olanlardan olacaktı.

65) Ey yahudiler! Muhakkak atalarınızdan cumartesi günü balık avlama yasağına itaat etmeyenleri ve başlarına gelenleri duymuşsunuzdur. Allah (c.c.) onları imtihan etmek için yaşadıkları sahile balıkları cumartesi günleri akın akın gönderiyor, diğer günler ise çok az balık geliyordu. İsrailoğullarının bir kısmı akıllarınca hile yaparak ağlarını cuma gününden denize atıp, pazar günü topluyorlardı. Allah, bu şekilde emrine karşı geldikleri için onları irâdesi olmayan, sırf midesi için yaşayan, hor, zelim, kovulmuş ve aşağılanmış maymunlara çevirdi. Bu maymunlar, üç gün yaşadıkdan sonra üremeksizin öldüler.

66) Allah (c.c.) cumartesi günü balık avlama yasağını çiğneyen İsrailoğullarına verdiği cezayı o an yaşamakta olanlar ve daha sonra gelecek nesiller için bir ibret, Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak sûretiyle Allah'ın azabından sakınanlar için de bir öğüt kıldı.

67) Hani bir zamanlar İsrailoğullarından bir kişi yeğeni tarafından, bir an önce mirasına konulmak amacıyla öldürülmüştü de onu kimin öldürdüğü hususunda ihtilaf çıkmıştı. Herkes suçu birbirinin üzerine atıyordu. Sonunda Musa'ya geldiler. Musa (a.s.) kâtilin bulunması konusunda onlara şöyle dedi: "Allah size bir sığır kesmenizi emrediyor." Onlar Allah'ın emirlerine karşı ihlaslı olmadıkları için Musa'nın isteğini kendi istekleriyle alakasız görüp: "Bizimle alay edip eğleniyor musun?" dediler. Musa şöyle dedi: "Benim hakkımda nasıl böyle bir şey düşünebilirsiniz? Ben, Allah adına yalan söyleyen, alay eden, cahil kimselerden olmaktan Allah'a sığınırım."

68) İsrailoğulları rasulleri Musa'yı zora koşmak amacıyla: "Rabbine dua et de bize onun nasıl bir sığır olduğunu açıklasın" dediler. Allah: "O, orta yaşta, güçlü, kuvvetli bir sığırdır" buyurdu. Musa da İsrailoğullarından Allah'ın bu emrini hemen yerine getirmelerini istedi.

69) İsrailoğulları itaatsizliklerine, saygısızlıklarına devam ederek bu kez: "Ey Musa Rabbine duâ et de bize sığırın renginin ne olduğunu iyice açıklasın" dediler. Allah da: "Bakanlara ferahlık veren, koyu sarı bir sığırdır." dedi.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَإِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ (70) قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولَ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ (71) وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا قَادَرْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مَخْرُجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ (72) فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (73) ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنْ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنْ مِنْهَا لَمَا يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنْ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (74) أَقْتَضَمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ بَحَرَفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ (75) وَإِذْ لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بِغُسْنُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (76)

70) Dediler ki: "Bizim için Rabbine duâ et de bize onun nasıl olduğunu iyice açıklasın; çünkü bize göre sığır(lar) birbirine benziyor. Allah dilerse muhakkak biz hidâyeti buluruz."

71) Dedi ki: "Muhakkak O buyuruyor ki, o arazi sürmek sûretiyle zelif olmayan, ekin sulamayan, kusursuz bir sığırdır ki onda hiçbir alaca yoktur" Dediler ki: "İşte şimdi hakkı getirdin" Nihâyet onu boğazladılar; ama neredeyse yapmayacaklardı.

72) Hani siz bir kişiyi öldürmüştünüz de onun hakkında birbirinizle çekişmiştiniz. Halbuki Allah gizlemekte olduğunuz şeyi çıkarıcıdır.

73) Bir de: "Bir parçasıyla ona vurun!" dedik. Allah ölüleri işte böyle diriltir ve âyetlerini size gösterir ki akıl edersiniz.

74) Sonra bunun ardından kalpleriniz katılaştı; artık o taşlar gibi, yahut katılık bakımından daha da şiddetlidir. Çünkü taşlardan öylesi vardır ki ondan nehirler fişkıır, elbette öylesi vardır ki, yarılır da kendisinden su çıkar, muhakkak öylesi de vardır ki, Allah korkusundan yuvarlanır. Allah yaptıklarınızdan gâfil değildir!

75) Hala size inanacaklarını ümit eder misiniz? Halbuki onlardan bir grup var ki, Allah'ın kelamını iştirirlerdi de sonra onu akıl erdirmelerinin ardından bildikleri halde onu tahrif etmekteydiler.

76) İmân edenlerle karşılaştıklarında: "İmân ettik" derler. Fakat başbaşa kaldıklarında: "Allah'ın size açtığı şeyleri, Rabbinizin huzurunda size karşı onunla delil getirsinler diye mi onlara haber veriyorsunuz? Hala akıl etmiyor musunuz?" derler.

70) İsrailoğulları şöyle dediler: "Ey Musa! Bizim için Rabbine duâ et de bize o sığırın nasıl olduğunu iyice açıklasın. Çünkü bu sayılan vasıflarda bir çok sığır vardır, hepsi de birbirine benziyor. Bu sebeple kesilmesi istenen sığır hakkında daha detaylı bilgi versin, o zaman Allah'ın izniyle sığır bulup keseceğiz." İnşallah dedikleri için Allah sığırını bulmalarına izin verdi.

71) Allah (c.c.) sığır hakkında son olarak şu bilgiyi verdi: "Bu sığır, daha önce sayılan vasıfları üzerinde taşıyan, kendisinde herhangi bir eksiklik bulunmayan, çift sürmemiş, tarla sulamamış ve rengi alacalı olmayan yani her yeri sarı olan bir sığırdır." Onlar, sanki daha önce nebileri hakkı söylememiş gibi: "İşte şimdi gerçeği getirdin. Bu konuda bir şüphemiz kalmadı." dediler. Bu şekilde gereksiz yere nebilerini sıkıştırdıkları için, başlangıçta herhangi bir sığır kesmeleri yeterliyken, Allah (c.c.) onlara kolay bulamayacakları bir sığır kesmelerini emretti. Nitekim ancak uzun bir müddet aradıktan sonra bu ineği bulabildiler. İneğin sahibi olan kişi olayı fırsat bilerek ineğini, ancak derisini dolduracak kadar altın vermeleri karşılığında onlara sattı. Az kalsın fiyatının pahalılığından dolayı Allah'ın bu emrini yerine getiremeyeceklerdi. Çünkü bu emre hemen itaat etmeyerek, sanki gönülleri yokmuş gibi davranmışlar ve ukalaca sorularıya kendileri için işi oldukça zorlaştırmışlardı. Fakat en sonunda inşallah demeleri sebebiyle Allah sığırını bulmalarına izin verdi

72) Hani bir zamanlar atalarınızdan bir kişi miras yüzünden içlerinden birini öldürmüş de kâtilin kim olduğu hakkında ihtilafa düşülmüştü. Allah onlara, kâtili bulmaları için, bir sığır kesmelerini emretmişti. Şüphesiz Allah gizlemekte oldukları şeyleri (kâtili) ortaya çıkarmaya güç yetirendir.

73) İsrailoğulları sığır kestikten sonra Allah: "O sığırın bir parçasıyla ölüye vurun!" diye emretti. Onlar kendilerine emredileni yapınca ölen kişi dirildi. Kendisini kimin öldürdüğünü haber verdi ve tekrar öldü. Kâtil de kısas olarak öldürüldü. İşte öldükten sonra insanları tekrar diriltmeye kâdir olan Allah düşünüp akıl etsinler, Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınarak diye mucizelerini insanlara böyle gösterir.

74) İsrailoğulları bir çok mucizeler görmelerine rağmen yine de azgınlıklarından dönmediler, küfür ve şirklerinde inat ettiler, böylece kalpleri katılaştı. Bu gibi kimselerin kalplerine artık imân giremez. Çünkü onların kalpleri katılık bakımından taştan daha da sert bir hale gelmiştir. Halbuki öyle taşlar vardır ki Allah onlardan nehir çıkarır, öyle taşlar vardır ki içlerinden su fişkıır, öyle taşlar da vardır ki Allah korkusundan düşüp paramparça olurlar. Nitekim yüce Allah tecelli ettiği zaman Tûr dağı dehşetten paramparça olmuştur. Taşlar bile O'nun korkusundan dehşete kapılıp Allah'a itaat ederken, kalplerindeki katılık sebebiyle onlar taştan daha sert kesilmişler, imânın lezzetini hissetmez olmuşlar ve Allah'ın emirlerine karşı gelmişlerdir.

75) Ey imân edenler! Siz yahudilerin sizin imân ettiğiniz gibi imân etmelerini mi arzuluyorsunuz? Onlardan bir grup Allah'ın Tevrat'taki (recm ve Rasulullah'ın sıfatları gibi) âyetlerini duydukları, manalarını kavradıkları, ona karşı gelmenin küfür olduğunu bildikleri halde sırf dünyevi menfaatler elde etmek amacıyla gizlerler, onları manalarını saptırmak ya da bizzat değiştirmek sûretiyle tahrif ederler.

76) Yahudilerden münâfik olanlar, imân edenlerle karşılaştıklarında: "Biz de sizin gibi Muhammed'in getirdiklerine imân ettik" derlerdi. Akıl hocaları veya ileri gelenleri onlarla başbaşa kaldıklarında, onlara: "Siz ne yapıyorsunuz, Tevrat'ta geçen Muhammed'in vasıflarını ve ona uymanız gerektiğine dâir emirleri, evli kişilerin zinâ cezasının recim olduğunu vb. şeyleri niçin anlatıyorsunuz. Onların bu bilgilerden haberleri yok. Eğer böyle yaparsanız Allah bunları sizin aleyhinize delil olarak getirir, hiç düşünüp akıl etmiyor musunuz?" diye nasihat ederlerdi.

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ (77) وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ (78) قَوْلِ الَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيُشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا قَوْلِ لَهُمْ مِمَّا كَتَبْتُ أََيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ (79) وَقَالُوا لَنْ نَمْسَنَ النَّارَ إِلَّا أَلِيَامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَلْتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا قُلْ يَخْلَفُ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ يَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (80) بَلَى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (81) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (82) وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَيَالُوا الَّذِينَ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حَسَنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ (83)

77) Bilmiyorlar mı ki gizledikleri şeyleri de açıkladıkları şeyleri de muhakkak ki Allah bilir.

78) Onlardan ümmîler de vardır ki o kitabı bilmezler; kuruntular müstesna... Onlar sadece zanda bulunurlar.

79) Veyl onlara ki, elleriyle kitabı yazıp sonra onu az bir pahaya satabilmek için: “*Bu Allah katındandır!?*” derler. Elleriyle yazdıkları şeyler sebebiyle veyl onlara! Kazan-dıkları şeyler sebebiyle veyl onlara!

80) Bir de: “*Sayıtlı günler dışında bize asla ateş dokunmayacaktır.*” dediler. De ki: “*Allah katından bir söz mü aldınız? Öyleyse Allah asla ahdini bozmad; yoksa Allah hakkında bilmediğiniz bir şey mi söylüyorsunuz?*”

81) Hayır! Kim bir kötülük kazanır ve günahı kendisini kuşatırsa, işte onlar ateş halkıdır; onlar orada sürekli kalıcıdır.

82) İmân edip salih amel işleyenler var ya, işte onlar cennet halkıdır; onlar orada sürekli kalıcıdır.

83) Hani İsrailoğullarından: “*Allah’tan başkasına ibâdet etmeyeceksiniz, ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara iyilik yapacaksınız, insanlara en güzel sözü söyleyeceksiniz, namazı dosdoğru kılıp zekatı vereceksiniz*” diye kesin söz almıştık. Sonra sizden pek azınız harîç döndünüz ve siz hala yüz çeviricisiniz.

77) Yahudiler, Tevrat’taki hakikatleri açıklasalar da açıklamazlar da muhakkak ki Allah onları bilir. Çünkü Allah (c.c.) gizli-açık her şeyi bilen ve hesabı en iyi görendir. Kainatta hiçbir şey O’ndan gizli değildir.

78) Yahudiler iki kısımdı. Bir kısmı âlimlerdi. Bunlar dünya menfaati için Allah’ın âyetlerini gizlemiş, manalarını saptırmış, onları değiştirmişlerdi. Büyük bir çoğunluğu da Tevrat’ı okuyup-yazamayan veya okuduğunu anlayamayan ümmîler oluyordu. Bunlar âlimlere körü körüne itaat ederlerdi. Âlim taslakları ümmîlere: “Sizler Allah’ın sevgili kullarısınız, birkaç günden fazla cehennemde kalmazsınız...” vb. sözler söyleyerek onları kandırır, boş yere ümitlendirirlerdi. Oysa bu zandan ve iftirâdan başka bir şey değildi.

79) Yahudi âlimleri, üç kuruşluk dünya menfaati için Tevrat’ın hakikatlerini hevâ ve heveslerine uygun olarak yazdıkları sözlerle değiştirmişler ve ümmîlere: “Bunlar Allah katındandır, bunlara uymanız gerekir” demişlerdir. Oysa dünya metâi ne kadar çok olursa olsun, âhiret metâi yanında bir hiç mesabesindedir. Onlar için âhirette çok büyük bir azap vardır. Elde ettikleri mallar, onları cehennem azabından kurtaracak değildir.

Veyl: Cehennem ehlinin kan ve irinlerinin aktığı, dünyanın bütün dağlarını eritebilecek sıcaklıkta, içine düşen kâfirin kırk sene dibine ulaşabileceği derinlikte, cehennemde bir vâdîdir. Bu kelime aynı zamanda helak olma, yok olma, rezillik, rûsvaylık anlamlarına da gelir.

80) Yahudilerin âlim taslakları câhil mukallitlere, hiçbir delile dayanmaksızın: “*Bizler Allah’ın sevgili kullarıyız. 7 veya 40 gibi sayılı günlerin dışında cehennem azabı bize dokunmayacaktır*” derlerdi. Ey Muhammed onlara de ki: “*Allah bu konuda size hiçbir söz vermemiştir. Şayet vermiş olsaydı Allah muhakkak sözünü yerine getirirdi. Siz geçerli bir delile dayanmaksızın böyle bir iddîa ileri sürerek Allah’a iftirâ etmektesiniz.*”

81) Şu açık bir gerçektir ki; her kim şirk ve günah işler de bunlardan dolayı sıkıntı duyup tevbe etmezse, bu kötü ameller o kişinin kalbini çepeçevre kuşatır. Sonuçta bu kalbe ne imân girer, ne de şirk o kalpten çıkar. Tевbe etmeden bu hal üzere ölen kimse ateş ehlidir, orada sonsuza kadar kalacaktır.

82) İmân edilmesi gereken şeyleri kalple tasdik edip dil ile ikrar eden, imânın gereği Allah rızası için ve Allah’ın istediği şekilde salih amel işleyen ve imânı bozacak her türlü söz ve harekettен uzak duran kimseler cennet ehli dirler. Onlar cennet nimetleri içerisinde sürekli kalacaklardır.

83) Allah (c.c.), Musa’ya Tevrat’ı indirdiği ve Tûr dağına İsrailoğullarının üzerine kaldırdığı zaman, İsrailoğullarından yalnız Allah’a ibâdet edip O’na hiçbir şeyi şirk koşmayacaklarına, Allah’tan başka ibâdet edilenleri reddedeceklerine, anne ve babaya, yakınlara, küçükken annesi ve babası ölmüş yetimlere, hiçbir şeyi olmayan ve üstelik insanlardan istemeye de çekinen miskinlere iyilik yapacaklarına, onlara karşı alçak gönüllü olacaklarına, bütün insanlara iyiliği emredip kötülükten sakındıracak güzel söz söyleyeceklerine, kâfir olsalar bile Allah’a, Rasulüne ve İslâm’a savaş açmayan kişilere iyi davranacaklarına, onların haklarını vereceklerine ve namazı rûkûn ve şartlarını yerine getirerek huşu içerisinde devamlı kalacaklarına, zekâtı hakkıyla vereceklerine dâir yeminle destekleterek söz almıştı. İçlerinden pek azı müstesna çoğu sözlerinde durmadılar. Rasulallah zamanında Abdullah b. Selâm ve arkadaşları dışında çoğunun haktan yüz çevirmeleri, günümüzde de onların torunlarının hala yüz çevirmeye devam etmeleri onların atalarının genel karakterini sergilemeye devam ettiklerini gösterir.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرَجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَسْهَوْنَ (84) ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرَجُونَ مِنْ دِيَارِكُمْ تَتَطَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ يَأْتِوكُمْ أُسَارَى تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجَهُمْ أَفَلَا تُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (85) أُولَئِكَ الَّذِينَ اسْتَرَوْا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ (86) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَفَقَّيْنَا مِنَ الْبَعْدِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَا بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَقَرِيقًا تَقْتُلُونَ (87) وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ (88)

84) Hani: "Kanlarınızı dökmeyeceksiniz ve birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayacaksınız" diye kesin sözünüzü almıştık. Sonra siz kabul ettiniz. Hala da şahitlik ediyorsunuz...

85) Sonra siz öyle kimselersiniz ki, birbirinizi öldürüyor, içinizden bir grubu yurtlarından çıkarıyor, günah ve düşmanlıkla onlara karşı yardımlaşıyorsunuz. Size esirler oldukları halde gelirlerse onlarla fideyeleşiyorsunuz; halbuki onların çıkarılması size haram kılınmıştı. Yoksa siz kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Şu halde içinizden bunu yapan kimsenin cezası dünya hayatında rezillikten başkası değildir, kıyâ-met gününde de azabın en şiddetlisine döndürülürler. Allah yaptıklarınızdan gâfil değildir!

86) İşte onlar, âhirete karşı dünya hayatını satın almış kimselerdir; bundan dolayı onlardan azap hafifletilmez ve onlara yardım da edilmez!

87) Andolsun Musa'ya o kitabı verdik ve ondan sonra da birbiri ardınca rasuller gönderdik. Meryem oğlu İsa'ya da apaçık deliller verdik ve onu Ruh'u'l-Kudüs ile destekledik. Size ne zaman bir rasul hoşunuza gitmeyen bir şeyle gelse, büyüklük taslayarak bir kısmını yalanla-yacak, bir kısmını da öldüreceksiniz, öyle mi?!

88) Bir de: "Kalplerimiz kılıftır" dediler. Bilakis Allah küfürleri sebebiyle onlara lânet etmiştir. Bu sebeple ne kadar da az îmân ederler.

84) Allah (c.c.) İsrailoğullarından, kendileriyle aynı dine mensup kimselerin kanlarını, öldürmek ve yaralamak sûretiyle akıtmayacaklarına ve birbirlerini zorla yurtlarından sürgün edip çıkartmayacaklarına dâir yeminle destekleterek söz almıştı. İsrailoğulları bu sözü bilerek kabul ettiler ve dilleriyle de açıkladılar. Üstelik onlar Allah'a bu sözü verirken birbirlerine şahit idiler. Yahudiler, atalarının vermiş olduğu bu söze bugün de şahitlik etmektedirler.

85) İsrailoğulları, birbirlerini öldürmeyeceklerine dâir Allah'a söz vermelerine rağmen yine de birbirlerini haksız yere öldürdüler ve içlerinden bir grubu kıskançlıkla, zorla sürgün ederek yurtlarından çıkardılar, haram olduğunu bildikleri halde birbirlerine saldırdılar ve haksız yere saldıranları desteklediler. Kendi esirlerini Allah'ın emri diye yüksek fiyatla dahi olsa fideye vererek kurtardılar. Aslında bunları esir etmeleri ve yurtlarından çıkarmaları zaten helal değildi. Bunu yapmakla Tevrat'ın bir kısmına îmân edip bir kısmını inkâr etmiş oldular. İmân ettikleri şey; esirlerin fideye ile kurtarılması, dilleriyle ikrar ettikleri halde pratikte reddettikleri ise; birbirlerini öldürmemeleri ve yurtlarından çıkarmamalarına dâir emir idi. Kim, şahitlik ettiği halde Allah'ın hükümlerinin bir kısmını tatbik eder, bir kısmını tatbik etmezse, hem dünyada onursuzluk, alçaklık ve zillet altına düşer, hem de kıyâmet gününde şiddetli bir azaba uğrar. Allah her şeyi bilir, hiçbir şeyden habersiz değildir. Herkes yaptığının karşılığını zerre kadar haksızlığa uğratılmaksızın görür.

86) Allah'ın hükümlerinin bir kısmını tatbik edip, bir kısmını tatbik etmeyenler, bâki olan âhirete karşı fânî olan dünya hayatını satın almış kimselerdir. Onlar dünya hayatının geçici mutluluğunu tatsalar bile âhirette gittikçe artan bir azab içerisinde sürekli kalacaklar, kendilerini azaptan kurtaracak hiçbir yardımcı da bulamayacaklardır.

87) Allah (c.c.) Musa'ya Tevrat'ı vermiş, daha sonra İsrailoğullarından birçok nebi ve rasuller göndermiştir. İsrailoğullarından gönderilen son rasul, babasız olarak dünyaya gelen Meryem oğlu İsa'dır. Allah (c.c.) ona, peygamberliğine delil olarak ölüleri diriltme, hastaları iyileştirme gibi bir takım mucizeleri ve İncil'i vermiş, onu Cibril, ilâhî ilham ve katından bir kuvvet ile desteklemiştir. Onun ruhunu takdis edip arındırmıştır. Doğumunda şeytan ona yaklaşmamış, İsrailoğulları onu öldürmek istediklerinde Allah onu semaya kaldırmıştır. İsrailoğulları nefislerinin hoşuna gitmeyen şeyler getirdikleri için nebi ve rasullere uymadılar, kibirlenerek yüz çevirdiler. İsa ve Muhammed gibi bir kısmını yalanladılar, Şuayb, Zekeriyya ve Yahya gibi bir kısmını da öldürdüler. Nitekim Yahudiler de atalarının yolunu takip edip Muhammed'i (s.a.v.) yalanladılar, hatta öldürmek istediler. Rasulullah'a sihir yaptılar, zehirli koyun etinden yedirdiler, suikast düzenlediler. Allah (c.c.) Rasulünü korudu.

Rasul: Kendisine bir şeriat ve tebliğle yükümlü olduğu bir emir vahyedilen kimsedir.

Ruhu'l-kudüs: Temiz ruh, ilâhî ilham demektir. Cibril, Allah'ın yarattığı ruhlardan bir ruhtur. Ona bu ismin verilmesi, Allah'tan getirdiği vahyin kalplere canlandırıp hayat vermesidir.

88) Yahudiler Rasulullah'a dediler ki: "Bizim kalplerimiz kapalıdır, üzerinde örtüler, perdeler vardır, anlattığın şeyleri anlayamıyoruz. Bizim bildiklerimiz bize yeter, senin getirdiklerine ihtiyacımız yoktur." Allah'ın âyetlerini reddedip bağlanmadıkları için Allah da onlara lânet etti, rahmetinden uzaklaştırdı, her türlü hayırdan uzak tutuldu. Abdullâh b. Selâm ve arkadaşları müstesna artık onların çoğu Muhammed'e ve getirdiklerine îmân etmezler. Onlar Tevrat'ın nefislerinin hoşuna giden hükümlerine îmân ediyor, nefislerinin hoşuna gitmeyen hükümlerini ise dilleriyle kabul ettiklerini söyledikleri halde pratikte uygulamayarak inkâr ediyorlardı.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْهِخُونَ عَلَى الَّذِينَ- كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَهُ اللَّهُ عَلَى الْكَافِرِينَ- (89) بِئْسَمَا اسْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَعِثْنَا أَنْ يَنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ- عِبَادِهِ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ (90) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَنَكْفُرُ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ قُلْ- قَلِمٌ نَقُوتُونَ- أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ- إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ- (91) وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ (92) وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ- وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمْ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَنشَرَبُوا فِي ثُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ- يَكْفُرْهُمْ قُلْ- بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيْمَانُكُمْ- إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (93)

89) Allah katından kendilerine beraberlerinde bulunana tasdik edici bir kitap gelince -daha önce küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenlere karşı (onunla) fetih iste-dikleri halde- o tanıdıkları şey kendilerine gelince, onu inkâr ettiler.Artık Allah'ın laneti o kafirlerin üzerinedir..

90) Allah'ın, kullarından dilediğine lütfundan indirme-sini kısıkanarak Allah'ın indirdiğini inkâr etmekle kendisine karşı nefislerini sattıkları şey ne kötüdür!. Böylece gazap üstüne gazaba uğradılar. Kâfirler için alçaltıcı bir azap vardır.

91) Onlara: "Allah'ın indirdiğine imân edin!" denildiğinde: "Bize indirilene imân ederiz" derler. Ondan sonra geleni ise inkâr ederler. Halbuki o hakttır, beraberlerindeki doğrulayıdır. De ki: "Mü'minler idiyeniz, daha önce Allah'ın nebilerini niçin öldürüyordunuz?"

92) Andolsun ki, Musa size apaçık delillerle gelmişti de sonra onun ardından zâlimler olarak o buzağıyı (ilâh) edindiniz.

93) Hani sizin kesin sözünüzü almış, Tûr'u da üzerinize kaldırmıştık: "Size verdiğimiz kuvvetle sarılın ve dinleyin!" "İştittik ve isyan ettik!?" dediler de küfürleri sebebiyle buzağı (sevgisi) kalplerine içirildi. De ki: "Siz gerçekten mü'minler iseniz imânınızın size emrettiği şey ne kötüdür?!"

89) Allah (c.c.) İsrailoğullarına Tevrat'ı indirmişti. Tevrat'ta ileride bir rasul geleceği bildirilmekteydi. Bu yüzden yahudiler gelecek olan bu rasulü beklemekteydiler. Hatta müşriklere; gelecek olan bu rasulün yardımıyla onları yeneceklerini söylemekte ve bu rasulün bir an önce gelmesi için Allah'a duâ etmekteydiler. Rasulullah (s.a.v.) Tevrat ve İncil'in içerisindeki hakikatleri tasdik edici olarak Kur'an'la geldiğinde, sırf kendi toplumlarından gelmediği için hasetlerinden ve reislik sevgilerinden dolayı ona imân etmeyip reddettiler, Allah'ın rahmetinden uzaklaşıp gazaba uğradılar. Allah'ın laneti böyle kâfir kimselere şiddetli olur.

Lânet: Kovmak, uzaklaştırmak anlamındadır.Kâfirler için rahmet ve ikramdan uzaklaştırılmak, günahkâr mü'minler için ikramdan uzaklaş-tırılmak manalarına gelir. Kâfir ve günahkâr mü'minler için genel olarak lânet etmek câiz ise de bunu özelleştirmek bazı âlimlere göre câiz, bazılarına göre câiz değildir. Lânet edilen kişi, lânete müstehak değilse lânet, lânet edene geri döner. Lânet edilen eşya, mal ve hayvandan bereket gider. Bu yüzden dili lânete alıştırmamak gerekir.

90) Yahudiler, yanlarında bulunan Tevrat'ta vasıflarını okudukları ve yakın tarihte geleceğini çok iyi bildikleri rasulü ve getirdiği Kur'an'ı, sırf kendi kavimlerinden değil de araplardan geldiği için haset ve zulümle inkâr ettiler. Böylece nefislerini küfür karşılığında şeytana satmış oldular. Bu yüzden Allah da onları gazaba uğrattı. Nitekim onlar daha önce de ataları buzağıya taptıkları, İsa'yı inkâr ettikleri, Uzeyr'in Allah'ın oğlu olduğunu iddiâ ettikleri, Allah'ın eli sıkıdır...vb. şeyler söyledikleri için gazaba uğramışlardı.İşte yahudiler gibi hakkı reddeden kimselerin cezası, dünya hayatında zelim olmak, âhirette ise onur kırıcı, küçük düşürücü, alçaltıcı ve can yakıcı azaba uğramaktır.

91) Yahudilere: "Allah'ın, yanınızda bulunan Tevrat'taki hakikatleri doğrulayıcı olarak indirdiği İncil'e ve Kur'an'a imân edin!" denildiğinde: "Biz ancak bize indirilen Tevrat'a imân ederiz" derlerdi. Tevrat'tan sonra gelen İncil ve Kur'an'ı ise inkâr ederlerdi. Halbuki ikisi de beraberlerinde bulunan Tevrat'ın hakikatlerini doğrulayıdır. Onlara de ki: "Siz gerçek manada Tevrat'a inanmıyorsunuz.Atalarınız da inanmıyordu.Gerçek manada imân etmedikleri için gönderilen nebi ve rasulleri haksız yere öldürüyorlardı."

Allah (c.c.) birçok âyetinde Rasulullah (s.a.v.) zamanında yaşayan yahudilere hitap ederek atalarının geçmişte yapmış oldukları suçları ve başlarına gelen cezaları hatırlatıyor.Bu hatırlatmalardan amaç, bu olaylardan ibret alıp Muhammed'e (s.a.v.) imân etmeleridir. Atalarının suçlarına râzı olan yahudiler tıpkı o suçu işlemiş gibidirler.

92) Musa (a.s.) İsrailoğullarına; asa, kıtlık yılları, elinin beyazlaşması, her tarafı kan gölüne çevirmesi, tufan, gökten çekirgeler, haşeratlar, kurbağalar indirmesi ve denizin yarılması gibi mucizeler, Tevrat ve ondaki açık belgelerle gelmişti. Ne zaman Allah ile buluşmak üzere kırk günlüğüne Tûr dağına gitti, hemen buzağıyı ilâh edindiler, böylece Allah'ın gazabına uğrayarak nefislerine zulmettiler.

93) Hani bir zamanlar Allah (c.c.) Musa'ya itaat etmeleri ve Tevrat'ın hükümleriyle amel etmeleri için İsrailoğullarından yeminli söz almış, üzerlerine de Tûr dağına kaldırmıştı.Imân etmemekte diretselerdi Tûr dağı üzerlerine inecekti. Allah (c.c.) onlara şöyle buyurdu: "Size vermiş olduğum Tevrat'a dikkatle, tam bir ciddiyet ve kararlılıkla sarılın, hükümlerini kabul ve itaat etmek sûretiyle dinleyin ve onlara zahiren ve batınen teslim olun!" Onlar da: "İştittik, anladık, kabul ettik" dediler, fakat bu söylediklerini hareketleriyle yalanladılar. Dilleriyle ikrar edip, hareketleriyle yalanladıkları için Allah onların kalplerine buzağı sevgisini yerleştirdi. Boyanın elbiseye sirayet ettiği gibi, buzağı sevgisi de onların kalplerine nüfûz etmiş ve iliklerine kadar işlemişti. Bu yüzden kalpleri buzağı sevgisinden başka bir şey hissetmez oldu. Ey Muhammed de ki: "Ey Yahudiler!Siz gerçek manada imân etmiş değilsiniz. Atalarınız da öyleydi. Çünkü gerçek manada imân etmiş olsalardı imânları onları öyle kötü bir amele sevketmezdi."

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (94) وَلَنْ يَتَمَنَّوَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ إِلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ (95) وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِمْ مِنَ الَّذِينَ أُشْرَكُوا يَوْمَئِذٍ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعْمَرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرَّزَحٍ مِنْهُ الْعَذَابِ أَنْ يُعْمَرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ (96) قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ (97) مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ (98) وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْقَاسِيُونُ (99) أَوَلَمَّْا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (100) وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَانَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (101)

94) De ki: "Allah katında âhiret yurdu insanlar arasından halis olarak yalnız size ait ise, doğru kimseler iseniz, o halde ölümü isteyin!"

95) Oysa ellerinin sunduğu şeylerden dolayı onu asla arzu etmezler. Allah elbette zâlimleri en iyi bilendir.

96) Muhakkak ki, sen onları insanların hayata en düşkünü olarak görürsün;müşriklerden bile... Onlardan her biri bin yıl yaşamak ister; halbuki uzun yaşamak onları azaptan kurtaracak değildir. Allah elbette yaptık-larını hakkiyla görendir.

97) De ki: "Kim Cibril'e düşman ise, gerçekten onu Allah'ın izniyle kendisinden öncekileri doğrulayıcı, mü'minler için hidâyet ve müjde olmak üzere senin kalbine indiren odur."

98) Her kim Allah'a, meleklerine, rasullerine, Cibril'e ve Mikâil'e düşman ise, şüphesiz Allah da o kâfirlerin düşmanıdır.

99) Andolsun sana apaçık âyetler indirdik. Onları fasık-lardan başkası inkâr etmez!

100) Ne zaman bir ahitle bağlandılarsa, içlerinden bir grup onu bozuvermedi mi? Zaten onların pek çoğu imân etmezler.

101) Ne zaman onlara Allah katından,beraberlerindeki tasdik eden bir rasul geldiye, kitap verilenlerden bir grup – sanki bilmiyorlarmış gibi- Allah'ın kitabını sırtlarının arkasına attılar.

94) Ey Muhammed! De ki: "Ey Yahudiler! Allah'ın sevgili kulları olduğunuz için âhiret yurdu olan cennetin sadece sizlere ait olduğu, sizden başka kimsenin oraya giremeyeceği iddiânızda samimi iseniz o halde hemen ölümü isteyin de dünya ile kıyaslanamayacak güzellikte olan cennete girin". Gerçek mü'minler Allah yolunda şehit olup cennete girmeyi arzu ederler.

95) Yahudiler her ne kadar kendilerinin cennet ehli olduklarını,cehennemde sayılı günler dışında kalmayacaklarını iddiâ etseler de, Rasulullah'ı ve Kur'an'ı inkar etmek, Tevrat'ı tahrif etmek gibi işledikleri günahlar ve küfürler sebebiyle cehenneme gireceklerini bilirler ve bu yüzden ölümü asla temenni etmezler. Allah, hakkı bildikleri halde gizleyenleri, imân etmeyenleri, imânı dünya hayatına değişenleri, hakka dâvet eden kimselere eziyet edenleri ve hakkın yayılmasına çalışanları çok iyi bilir ve zâlim olanların cezasını er geç mutlaka verir.

96) Ey Muhammed! Andolsun ki sen Yahudileri hayata bağlılıkları konusunda tüm insanlardan hatta Allah'a ve âhiret gününe imân etmeyen müşriklerden ve mecûsilerden bile daha düşkün görürsün. Yaşamak için her şeylerini fedâ ederler. Yahudi, müşrik ve mecûsilerden bin yıl yaşamak isteyenler vardır. Bunu istemekle azaptan kurtulacaklarını düşünürler. Halbuki sonunda ölecek ve azaba uğratılacaklardır.Allah kişinin yapmakta olduğu gizli-açık tüm amellerini bilmektedir ve karşılığıni muhakkak verecektir.

97) Yahudilerin inançlarına göre Cibril yahudi düşmanıydı, onlara azap etmek için gelirdi. Mikâil ise rahmet meleği idi, onlara bollukları indirirdi. Yahudiler Rasulullah'a vahyi Cibril'in getirdiğini bahane ederek onu inkâr ettiler. Ey Muhammed! Yahudiler de ki: "Kim Cibril'e düşmanlık ediyorsa onun için azap vardır. Cibril, Allah'ın izni, irâdesi ve bilgisiyile, önceki çağlarda indirilen Tevrat'ı ve İncil'i tasdik edici, imân etmek isteyen kimseler için hidâyet rehberi olan, imân edenleri cennetle müjdeleyici, inkâr edenleri cehennemle korkutucu olan Kur'an'ı, aklın, ilmin ve bilgileri telakki etmenin yeri olan kalbine, idrakime indirmiştir."

98) Her kim ibâdeti hak eden yüce varlık olan Allah'a, Allah'ın emirlerini yerine getiren meleklerle, Allah'tan Cibril vasıtasıyla gelen vahyi insanlara bildiren, imân edenleri cennetle müjdeleyen, inkâr edenleri cehennem azabıyla korkutan nebi ve rasullere, meleklerin büyüklüklerinden olan vahyi meleği Cibril'e ve rahmet meleği Mikâil'e düşman olursa, Allah da bu gibi kâfirlerin düşmanıdır. Onlar için çok büyük bir azap vardır.

99) Andolsun Allah (c.c.), rasulü Muhammed'e apaçık âyetler, işaretler ve mucizeler indirmiştir. Bu hakikatlere yahudi âlimleri şahittirler. Kur'an'ın apaçık olan bu hakikatlerini ancak tabiatı bozuk ve haktan uzak olan, küfürde inat edip ilâhi sınırlardan çıkan fâsiklar inkâr eder.

100) Yahudiler apaçık âyetleri inkâr etmelerinin ardından her ne zaman yeni bir ahitle bağlanıp söz verecek olsalar, içlerinden büyük bir grup verdikleri ahdi, hevâlarına ve menfaatlerine zıt geldiği için hemen bozarlar. Zaten onların çoğu Tevrat'ın hükümlerine ve ahde vefa göstermenin gerekliliğine imân etmezler. Yahudiler, Allah'ın emirlerine uyacaklarına, Tevrat'la amel edeceklerine, Tevrat'ta gönderileceği bildirilen rasule imân edip destekleyeceklerine, onun aleyhinde kimseye yardım etmeyeceklerine dair söz verdikleri halde, sırf kendi toplumlarından gelmedi diye haset edip Rasulullah'a (s.a.v.) imân etmediler.Üstelik Rasulullah ile aralarındaki anlaşmaya rağmen Hendek muharebesinde onun aleyhine Kureys'e yardım ederek sözlerini de bozdular. İçlerinden Abdullah b. Selâm ve arkadaşları gibi pek az kimse dışında kimse imân etmedi.

101) Yahudiler, Tevrat'ta Rasulullah'ın vasıflarını okumuşlardı ve onu öz oğullarını tanıdıkları gibi tanıyorlardı. Rasulullah onlara Tevrat'ın hakikatlerini tasdik edici olarak geldiği zaman büyük bir kısmı tanımayanlarmış gibi davrandılar.Böylece Tevrat'ın bu konu ile ilgili hükümlerini pratikte uygulamadılar. Süfyan b. Uyeyne der ki: "Onlar bu kitabı ipeklere, atlaslara sarıp sarmaladılar. Altın ve gümüşle süslediler, fakat helalini helal, haramını haram bilmediler."

وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُو الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا يَذَنُ اللَّهُ وَيَعْلَمُونَ مَا يَصْرِفُهُمْ وَلَا يَفْقَهُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَائِلٍ وَمَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (102) وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَآتَقُوا لِمُتَوَبِّهٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ (103) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ (104) مَا يَوْذُو الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُسْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (105)

102) Onlar, şeytanların Süleyman'ın mülkü hakkında uydurduklarına uydular. Süleyman kâfir olmadı; asıl şeytanlar sihri ve Babil'deki Hârut ve Mârut adlı iki meleğe indirilenleri insanlara öğretmekle kâfir oldular. Oysa o ikisi: "Biz (insanlar için) bir fitneyiz; sakın küfre girmeyin!" demedikçe, hiç kimseye (sihri) öğretmezlerdi. O ikisinden biri ile kocanın arasını ayıracak şeyler öğretiliyorlardı; oysa onunla, Allah'ın izni olmadıkça, hiç kimseye zarar veremezlerdi. Onlar, kendilerine faydası olmayıp, zarar verecek şeyleri öğreniyorlardı. Andolsun ki onlar, bunu satın alanın âhirette bir nasibi olmadığını gayet iyi biliyorlardı. Kendilerini, karşılığında sattıkları şeyin (sihrin) ne kadar kötü olduğunu keşke bilselerdi!..

103) Gerçekten onlar îmân edip sakınmış olsalardı, elbette Allah katındaki sevabı daha hayırlı olurdu; keşke bilselerdi.

104) Ey îmân edenler, "râinâ" demeyin; "unzurnâ" deyin ve dinleyin! Kâfirler için çok acıklı bir azap vardır!

105) Kitap ehlinde ve müşriklerden kâfir olanlar, Rabbinizden üzerinize hiçbir hayır indirilmesini arzu etmezler; oysa Allah rahmetini dilediği kimseye has kılar. Şüphesiz Allah, çok büyük lütuf sahibidir...

102) Yahudiler, Tevrat'ın içindeki gerçekleri bırakıp şeytanların Süleyman'ın hükümdarlığı, şeriat ve risâleti hakkında uydurdukları şeylere uydular. Süleyman, Allah'ın emirlerini insanlara tebliğ eden bir rasûldü ve sihir yaparak kâfir olmamıştı, mülkünü de şeytanların iddia ettiği gibi sihir yoluyla elde etmemişti. Fakat şeytanlar sihri yaparak kâfir olmuş ve insanlara da öğretmek onları bu çirkin ameli işlemeye teşvik etmişlerdi. Şeytanlar, insanları imtihan etmek için Irak'ın Babil şehrine indirilmiş iki meleğ olan Hârut ve Mârut'un öğrettikleri sihri insanlara öğretiyorlardı. Oysa Harut ve Marut insanlara: "Muhakkak ki biz Allah katından kulları imtihan için gönderilmişiz, sihri hakkı bütülden yani mucize ile sihri birbirinden ayırmamız için öğretiyoruz, sakın sihri yaparak kâfir olmayın!" demedikçe sihirden hiçbir şey öğretmezlerdi. Babil halkı o ikisinden, kendisiyle biri ile kocanın arasını ayıracakları, insanlar arasına kin ve düşmanlık sokacakları şeyler öğreniyorlardı. Fakat yaptıkları bu sihirle Allah'ın izni, dilemesi, kaderi, kazası ve kudreti olmadıkça kimseye zarar veremezlerdi. Şüphesiz sihir yapanın dünya ve âhirette bir kazancı olmadığını çok iyi biliyorlardı. Onlar şeytana uyarak sihir yapmakla nefislerini karşılığında sattıkları şeyin ne kötü olduğunu, dünya ve âhirette başlarına gelecek cezanın ne olduğunu gerçek manada bilselerdi bunu yapmazlardı.

Sihir: Kaynağı latif ve sebebi gizli olduğundan hakikatın tersine hayal edilen, insanların gözlerini, ruhlarını veya bedenlerini etkileyen, yaldızlı, aldatıcı herhangi bir şeydir. Bazı âlimler sihri üç temele dayandırır: **1-** Asılsız kuruntular ve korkular ile nefisleri baskı altına almak. (7/116) **2-** Canlıların bedenleri üzerinde etkili olabilen hayvan ve madenleri kullanmak. **3-** Gizli ve hızlı hareketlerle göz boyayıcılığı yapmak. (20/66) Bazı kuşların isimlerini veya seslerini uğurlu veya uğursuz saymak, uğura ve uğursuzluğa inanmak, kumda çizgiler çizmek sûretiyle fala bakmak, yıldız falına bakmak, düğüm düğümleyip ona üflemek de bir çeşit sihirlerdir. Kim sihir yaparsa, Allah'a şirk koşmuş olur. Sihri sihirle bozmak câiz değildir, fakat sihir ilaçlarla, mübah duâlarla veya Kur'an-ı Kerim'le bozmak caizdir. Süleyman (a.s.) döneminde sihir ile mucize birbirine karıştığı için yapmamak şartıyla sihir öğrenmeye izin verilmişti. Fakat Rasulullah'ın (s.a.v.) şeriatında bu yasaklanmıştır. Sihri öğrenmek de öğretmek de küfürdür.

103) Sihri öğrenip yapan kimseler, Allah'a gerçek manada îmân edip, O'na karşı sorumluluklarının bilincinde olsalar, O'nun emrettiklerini yerine getirip yasakladıklarından kaçınmayla O'nun azabından sakınsalardı o sihir öğrenip yapmayı istemezler ve Allah'ın kendilerine âhirette vereceği hayrı tercih ederlerdi. Fakat bu kimseler bunu düşünüp idrak edemeyecek kadar düşüncesiz kimselerdir.

104) Ey îmân edenler! Yahudilerin, Rasulullah'ı aşağılamak amacıyla kullandıkları "Râinâ: Ne konuştuğumuzu anlayan için bize kulak ver, sen bizi dinle biz de seni dinleyelim, kulağını bana ver işitemesice, kulağını sadece bize ver başka şeyler dinleme" kelimesini kullanmayın, bunun yerine manası saptırılmayan "Unzurnâ: Bize söylediğini anlamamız için bize bak, bizi gözet, anlamamız için bize açıkla, bizi kolla, bize fırsat ver, bize karşı tahammüllü ol" kelimesini kullanın. Allah'ın emirlerini dinleyin, pratikte onları hayatınıza aktarın. Kâfirlerle benzemeyin, onların sözlerini, âdetlerini taklit etmeyin. Allah'ın emirlerine itaat etmeyip, kâfirlerle benzeyen kimseler için âhirette çok şiddetli bir azap vardır. İslâm dini, seddü'z-zeraâi denilen kâide gereği kötülüğe giden bütün yolları kapatmıştır.

105) İster Yahudi ve Hristiyanlar gibi kitap ehlinde isterse müşriklerden olsun, kâfirler söz ve hareketleriyle zahiren mü'minler için hayır istiyorlarmış gibi görünseler de aslında mü'minlere Allah katından en ufak bir hayrın dahi gelmesini istemezler. Onların kalplerinde daima mü'minlere karşı kin ve haset vardır. Allah dilediği kuluna risâlet verir, dilediği kulunu derecelerle yükseltir, dilediğini de dilediği hayırlarla mükafatlandırır. O, ancak hak eden kullarına katından büyük rahmet, ikram ve fazilet ihsan eder.

مَا تَنْسَخُ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (106) أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مَلَكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (107) أَمْ تَرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سَأَلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ (108) وَكَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّوكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْتُوا وَأَصْنَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (109) وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (110) وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (111) بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرٌ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (112)

106) Biz bir âyeti nesheder veya onu unutturursak ya ondan daha hayırlısını ya da onun benzerini getiririz. Bilmez misin ki muhakkak Allah her şeye kâdirdir.

107) Bilmez misin ki, şüphesiz göklerin ve yerin mülkü kendisine ait olan Allah'tır ve sizin için Allah'tan başka ne bir veli vardır, ne de bir yardımcı!

108) Yoksa daha önce Musa'dan istendiği gibi siz de rasûlünüzden istemeyi mi arzu ediyorsunuz? Her kim îmânı küfre değişirse şüphesiz ki doğru yoldan sapmış-tır.

109) Kitap ehlinde pek çoğu, hak kendilerine apaçık belli olduktan sonra, içlerindeki hasetten dolayı, sizi îmânınızdan sonra kâfirler olarak döndürmek isterler. Allah emrini getirinceye kadar affedin, yüz çevirin. Şüphesiz Allah her şeye kâdirdir.

110) Namazı dosdoğru kılın ve zekâtı verin. Kendiniz için hayırdan ne gönderirseniz, Allah katında onu bulursunuz. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

111) (Yahudiler) "Yahudilerden veya hristiyanlar hristiyanlardan başkası asla cennete giremez" dediler. Bu onların kuruntularıdır. De ki: "Doğru kimselerseniz delilinizi getirin!"

112) Hayır, her kim ihsan edici olarak yüzünü Allah'a teslim ederse onun, Rabbi katında ecri vardır. Onlar için korku yoktur ve onlar üzülecek de değildir.

106) Allah (c.c.) bir âyetin hükmünü, onun tilâvetini kaldırmayıp hükmünü değiştirerek veya o âyetin hükmünü değiştirmeyip aynen bırakarak veya Rasûlüne unutturarak kaldırmayıp veya nüzulünü geciktirebilir ve yerine ondan daha hayırlısını, daha kolay, menfaati bol ve sevabı çok olanı veya onun bir benzerini indirebilir. Allah insanların maslahatını onlardan daha iyi bildiği için onların maslahatı gereği helal ve haram hükümlerini istediği gibi değiştirebilir. O, herşeye gücü yetendir. Geçmiş ümmetler hakkındaki haberlerde, gelecekte olacak olaylara dair haberlerde, hareket metodu ve akâide ilgili konularda nesh olmaz. Nesh ancak helal ve haram konularında olur. Nesh konusunda âlimler arasında ihtilaf vardır. Allah'ın helal kıldığını haram, haram kıldığını helal kılmadıkça neshin tarifindeki ihtilafın dolayı neshi inkâr etmek küfür değildir. Bazı âlimler âyette kastedilen neshin, Kur'an'ın Tevrat'ın hükümlerini neshetmesi olduğunu söylerler.

107) Ey mü'minler! Şunu iyi bilin ki yedi yeri, yedi göğü ve içerisindekilere hiçbir örneğe ihtiyaç duymaksızın yaratıcı ve sahibi Allah'tır. O bütün bunları dilediği gibi yönetme hakkına sahiptir ve her şey O'nun hükmü altındadır. Göklerde nasıl yalnız O'nun kanunları geçerliyse yeryüzünde de ancak O'nun kanunları geçerlidir. Yaratma işinde ortağı olmadığı gibi, hüküm verme işinde de ortağı yoktur. Hüküm koyma yetkisi yalnızca Allah'a aittir. Kullar Allah'ın hükmüne aykırı hüküm veremezler. Kim Allah'tan başkasının hükmüne itaat ederse, kendisini dünya ve âhiret azabından kurtaracak bir dost ya da bir yardımcı bulamayacaktır.

108) Ey insanlar! Yoksa siz daha önce İsrailoğullarının Musa'dan Allah'ı apaçık görmeyi istemeleri gibi size rasûl olarak gönderilen Muhammed'den yersiz isteklerde mi bulunacaksınız? Her kim Allah'ın rasûlüne karşı gereken edebi takınmayarak îmânın gereklerini yerine getirmez de küfür îmânı tercih ederse, o kimse Allah'ın yegâne doğru yolu olan İslâm'dan sapmış olur.

109) Yahudi ve hristiyanların çoğu, üzerinde bulundukları yolun hak olduğunu bildikleri ve gelen rasûlü çok iyi tanıdıkları halde sırf kötü tabiatlarından ve kendilerine olan hasetlerinden dolayı, mü'minlerin îmânından sonra küfre dönmelerini aşırı bir şekilde arzu ederler. Ey îmân edenler! Allah (c.c.) ehli kitap hakkındaki öldürülmeleri veya cizye vermeleri şartıyla müslümanların hükmü altına girmeleri şeklindeki- hükmünü getirinceye kadar şimdilik onların eziyet ve kötü düşüncelerini affedin, intikam almayın, ayıplamaktan ve kinamaktan yüz çevirin, onları görmezlikten gelin. Fakat asla küfürlerine rızâ göstermeyin. Onların küfür ve zulümlerine karşı koyabilecek gücü oluşturun. Şüphesiz Allah her şeye gücü yetendir. Hiçbir şey O'na ağır gelmez.

110) Namazı rükûn ve şartlarını yerine getirerek, huşû içerisinde devamlı kılın. Zekâtı, Allah ve Rasûlünün belirlediği miktarda ve zamanda gerekli yerlere verin. Dünyada iken yaptığımız hayır ve şer amelin karşılığı zerre miktarı haksızlığa uğratılmaksızın âhirette alacaksınız. Çünkü Allah gizliyi de açığa vurulana da en iyi bilen, gören ve adaletle hesaba çekendir.

111) Yahudi ve hristiyanlar Tevrat ve İncil'deki hakikatleri görmezlikten gelirler; Beni Kureyza Yahudileri sadece Yahudilerin, Necran hristiyanları ise sadece hristiyanların cennete gireceğini -geçerli hiçbir delile dayanmaksızın- iddiâ ettiler. Bu onların kuruntularından, düşüncelerinden, boş ve asılsız iddialarından ibarettir. Ey Muhammed! Onlara de ki: "İddiâınızda samimi iseniz geçerli bir delil getirin."

112) Hayır, yahudi ve hristiyanların iddiâ ettikleri gibi değil! Aksine her kim amellerini yalnızca Allah rızası için ve Allah'ın rasûlünün gösterdiği şekilde yapar ve kendini tüm azalarıyla birlikte Allah'a teslim ederse, onlar için Rableri katında büyük mükâfât olan cennet nimetleri vardır. Onlar için âhirette bir korku ve endişe de yoktur. Üstelik onlar Rableri tarafından kendilerine verilecek mükâfâtlarla sevinç içinde yaşayacaklar, dünyada iken kaybettiklerinden dolayı hiçbir üzüntü duymayacaklardır.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ
النَّصَارَى لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (113) وَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى فِي
خَرَابِهَا أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ (114) وَلِلَّهِ
الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولُوا فَتَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ (115) وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ لَمْ
يَكُنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْءٌ لَّهُ قَانُونٌ (116) بَدِيعُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ (117) وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ
نُنَزِّلُ آيَةً كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ
قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (118) إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسَالِ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ
(119)

113) Bir de Yahudiler: "Hristiyanlar bir şey üzere değildir" dediler. Hristiyanlar da: "Yahudiler bir şey üzere değildir" dediler. Halbuki onlar kitabı okuyorlar. İşte böylece bilmeyenler de onların sözlerinin benzerini söylediler. Allah kıyâmet günü, ihtilafa düştükleri konuda araların-da hüküm verecektir.

114) Allah'ın mescitlerini, içlerinde O'nun adının anılmasından alıkoyan ve onların harap olmasına çalışandan daha zalim kim olabilir? İşte onlar var ya, onlara oralara korka korka girmekten başka bir şey yoktur. Onlar için dünyada rezillik vardır. Onlar için âhirette de çok büyük bir azap vardır.

115) Doğu da, batı da Allah'ındır. Bundan dolayı her nereye yönelirseniz Allah'ın yüzü oradadır. Şüphesiz Allah Vâsi'dir, Alim'dir.

116) Bir de: "Allah çocuk edindi" dediler. O münezzeh'tir. Bilakis göklerde ve yerde her ne varsa O'nundur. Hepsisi de O'na gönülden itaat edicidir.

117) Gökleri ve yeri örneksiz yaratandır. Bir işe hükmet-tiği zaman ona "ol" der; o da hemen olur.

118) Bilmeyenler de: "Allah bizimle konuşmalı veya bize bir âyet gelmeli değil miydi?" dediler. Onlardan öncekiler de işte böylece onların sözlerinin benzerini söylemişlerdi. Kalpleri birbirine benzedi. Oysa biz, kesin olarak inanan bir topluluk için âyetleri iyice açıklamışızdır.

119) Şüphesiz biz seni hem müjdeleyici, hem uyarıcı olmak üzere hak ile gönderdik. Sen cehennem halkından sorulmazsın.

113) Yahudi âlimleri: "Hristiyanlar din hususunda doğru bir esas üzere değildir" dediler. Necran hristiyanları da: "Yahudiler güvenilir bir esas üzere değildir" dediler. Halbuki her iki tâife de kitaplarında, gelen rasûllere ve onlara indirilenlere imân etmek gerektiğine dâir haberleri okumuş ve öğrenmişlerdi. Câhil arap müşrikleri de Rasûlullah'ı inkâr ederek müslümanların bir esas üzere olmadığını söylediler. Yahudi, hristiyan ve müşrikler hiçbir delile dayanmaksızın sadece kendilerinin doğru yolda olduklarını iddiâ ederek aralarında gereksiz yere ihtilafa düşmektedirler. Allah ihtilaf ettikleri konularda âhirette hüküm verecek ve hepsini cehenneme atacaktır.

114) Yalnızca Allah'a ibâdet etmek amacıyla kurulan mescitlerde Allah'ın dininin yüceltilmesini engelleyen, mü'minlerin Allah'ın hükümlerini açık bir şekilde anlatmalarına engel olandan daha zâlim kim olabilir? Mü'minler, bu mescitlere sahip çıktıklarında o zâlimler korkularından bir daha oralara ayak basamayacaklardır. Bu zâlimler mescitleri onarıp süsleseler de Allah'ın dininin yüceltilmesine engel oldukları müddetçe dünyada (öldürülme, esir edilme ve cizye ödeme gibi) zillet, âhirette de çok büyük bir azap içinde olacaklardır.

115) Doğusuyla batısıyla bütün yeryüzü Allah'ındır ve mü'minlere mescit kılınıştır. Bundan dolayı kabirler ve hamamlar dışında nerede ibâdet etmek isterseniz edebilirsiniz. Allah'ın yüzü oradadır. Şüphesiz Allah, cömertliği bütün kâinatı, ilmi bütün ilimleri, kudreti bütün kuvvetleri kuşatan, mağfireti geniş olan, kullarına lütfuyla ihsan eden, bununla birlikte muhtaç olmayan, kullarının gizli veya açık bütün yaptıklarını, söylediklerini bilen ve hesaba çekendir.

İbn-i Atiyye ve Ebu'l-Meâli "Allah'ın yüzü oradadır" dan kasıt kiblesidir, demişlerdir. Kelbi ve Kuteybi Allah'ın ilmi ve irâdesiyle her yerde olduğunu söylemiştir. İbn-i Abbas, kastedilen Allah'ın zatıdır, demiştir. İbn-i Furek ise Allah'ın varlığı kastedilmektedir, demiştir. Bazıları kastedilen Allah'ın rızasıdır, demişlerdir. Selef âlimleri ise "vech: yüz" sıfatı ve benzeri isim ve sıfatlara teşbih (mahlukata benzetmek), te'vil (saptırmak), ta'til (iptal etmek), tekyif (nasıllık) ve temsil (örneklik) getirmeksizin imân ederler, hiçbir yorum getirmezler.

116) Yahudiler: "Uzeyr Allah'ın oğludur", Hristiyanlar: "Mesih Allah'ın oğludur", Müşrikler: "Melekler Allah'ın kızlarıdır" diyerek Allah hakkında iftirâda bulundular. Allah bütün noksan sıfatlardan ve mahlukata benzemekten yücedir. Çünkü bunlar yaratılmış varlıklardır. Allah ise göklerin yerin ve bu ikisi arasındakilerin yaratıcısıdır. Yaratıcıyla yaratılan ayrı ayrı varlıklardır. Bu nedenle kâinataki her şeyin Allah'ın bir parçası olduğunu kabul eden Vahdet-i Viçud inancı İslâm akidesine ters düşmektedir.

117) Allah, gökleri, yerleri ve içindekileri hiçbir örneğe ihtiyaç duymaksızın, en güzel şekilde yoktan var etmiştir. Bir şeyin olmasını dilediği ve hükmettiği zaman ona "ol" der, o şey hemen olur. Bu şey ister mevcut olsun, isterse mevcut olmasın, Allah için farketmez.

118) Câhil Arap müşrikleri, yahudiler ve hristiyanlar Rasûlullah'a: "Allah meleklerle ve Musa ile konuştuğu gibi bizimle de konuşsa veya bize senin Allah'ın Rasûlü olduğunu ispat eden mucize getirirse de sana inansak" dediler. Onlar Rasûlullah'ı zor durumda bırakmak için bu tür isteklerde bulunmuşlardı. Tıpkı kendilerinden önceki yahudi ve hristiyanların rasûllerini zor durumda bıraktıkları gibi. Bu yüzden kalpleri katılık ve inatta birbirine benzedi. Allah (c.c.) âyetlerini ancak tabiatı temiz, hakkı isteyen, hevâ ve hevesine uymayan, hakka kesin olarak imân eden kimseler için şüphe edilmeyecek kadar kesin, mazaret beyan edilmeyecek kadar açık ve net bir şekilde açıklamıştır.

119) Allah (c.c.) Rasûlullah'ı hakka itaat edenleri cennetle müjdelemek, inkâr edip karşı gelenleri ise cehennemle korkutmak için göndermiştir. Rasûlullah'ın getirdiği yol hak'tır, onun dışındakilerin yolları ise bâtıldır. Kim bâtılı tercih edip cehenneme girmek isterse, Rasûlullah'ın ve İslâm dâvetçilerinin bundan dolayı bir sorumlulukları yoktur.

وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ
 قُلْ إِنْ هَدَى اللَّهُ هُوَ الْهَدَى وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ
 الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ
(120) الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ
 يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ **(121)**
 يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي
 فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ **(122)** وَأَتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي
 نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا
 شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ **(123)** وَإِذْ ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ
 بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ
 ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا بَنَالَ عَهْدِي الظَّالِمِينَ **(124)** وَإِذْ جَعَلْنَا
 الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ
 مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ
 لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ **(125)** وَإِذْ قَالَ
 إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ
 الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
 فَأَمْنُهُ قَلِيلٌ ثُمَّ اضْطَرُّهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ وَبُئْسَ الْمَصِيرُ
(126)

120) Yahudiler ve hristiyanlar, sen onların milletine uyuyuncaya kadar senden asla râzî olmazlar. De ki: "Şüphesiz ki Allah'ın hidâyeti doğru yolun ta kendisidir." Andolsun sana gelen ilimden sonra onların hevâlarına uyacak olursan, senin için Allah'tan ne bir veli vardır, ne de yardımcı!

121) Kendilerine kitap verdiklerimiz onu hakkıyla okur-lar; Ona îmân edenler işte onlardır. Her kim de onu inkâr ederse, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

122) Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetimi ve sizi gerçekten âlemlere üstün kıldığımı hatırlayın!..

123) Kimsenin kimseye bir şeyle faydalı olamayacağı bir günden sakının ki, ondan fidye kabul edilmez ve ona şefaât fayda vermez; onlara yardım da edilmez!..

124) Hani Rabbi İbrahim'i kelimelerle imtihan etmiş, o da onları tamamlamıştı. Buyurdu ki: "Muhakkak ben seni insanlara imam kılacağım." "Zürriyetimden de..." deyince "Ahdim zâlimlere ulaşmaz!" buyurdu.

125) Hani biz beyti insanlar için bir toplanma ve güven yeri kılmiştık. "İbrahim'in makamından bir namazgah edinin". İbrahim ve İsmail'e de: "Beytimi tavaf edenler, itikafa çekilenler, rukû ve secde edenler için iyice temizleyin!" diye kuvvetle emretmiştik.

126) Hani İbrahim: "Rabbim! Burayı güvenli bir şehir kıl, halkından Allah'a ve âhiret gününe îmân edenleri çeşitli ürünlerle rızıklandır" demişti. Buyurdu ki: "Kâfir olanı dahi az bir süre faydalandırır, sonra onu ateş azabına mahkûm ederim. Ne kötü bir dönüş yeri!"

120) Kendi dinlerini bırakıp onların dinlerine girmedikleri müddetçe yahudi ve hristiyanlar müslümanlardan asla râzî olmazlar. Onlar müslümanları dinlerinden döndürmek için her türlü hileyi yaparlar. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Şüphesiz Allah'ın hidâyet yolu olan İslâm'ın dışındaki bütün yollar batıldır. Bu yüzden İslâm'a gelin." Ey îmân edenler! Size Allah'ın hidâyeti geldikten sonra hakkı bırakıp kâfirlerin hevâ ve heveslerinin peşinden koşarsanız, Allah katında kendiniz için fayda verecek bir dost ve zararı def edecek bir yardımcı bulamazsınız. Hem dünyada, hem de âhirette kaybedenlerden olursunuz.

121) Kendilerine kitap verilenlerden (Yahudi, Hristiyan ve Müslümanlardan) kitabı hakkıyla okuyup, hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olan ve emirlerini harfiyyen yerine getirenler, kitaba gerçek manada îmân edenlerdir. Kitabı inandığını iddiâ ettiği, hatta kitabı okuduğu halde kitabın hükümlerini tatbik etmeyen, bu çağda bu hükümlerin uygulanamayacağını söyleyen kimseler, pratikte onu inkâr etmektedirler. Bunlar hem dünyada, hem de âhirette kaybedenlerden olacaklardır.

122) Ey İsrailoğullarının torunları olan yahudiler! Atalarınıza vermiş olduğum nimetleri hatırlayın. Musa zamanında onları bütün insanlardan üstün kıldı. Atalarınıza yapılmış olan bu ikramlar, onların çocukları olmanızı sebebiyle, size de yapılmış sayılır. Onların iyi olan yönlerini alıp hatalarından da ders çıkararak Muhammed'e ve getirdiklerine uyun ki kurtuluşa eresiniz.

123) Kimsenin bir diğerinin günahını yüklenemeyeceği, kimsenin kimseye fayda veremeyeceği, kâfirler için hiçbir şefaatin kabul edilmeyeceği, azabın şiddetinden kurtulmak için bütün dünya nimetlerini hatta yeryüzünü dolduracak kadar altın fidye olarak vermek isteseler de kendile-rinden kabul edilmeyeceği ve bu azaptan kurtulmak için hiçbir yardımcının da bulunmayacağı bir günden sakının.

124) Allah (c.c.) İbrahim'e bir şeriat vermiş, o da bu şeriatı insanlara güzel bir şekilde ve tam olarak tebliğ etmiş, onda hiçbir eksiklik bırakmamış, Allah'ın kendisine vermiş olduğu görevi hakkıyla yerine getirmişti. Zâlim Nemrûd rejimine baş kaldırmış, oğlu İsmail'i Allah'ın emri gereği kurban etmek istemiş ve imtihanını başarıyla tamamlamıştı. Allah (c.c.) İbrahim'e şöyle buyurdu: "Muhakkak ki ben seni insanlara dinde kendisine uyulacak bir önder kılacağım." İbrahim (a.s.) zürriyetini de merak ederek: "Soyumdan gelenleri de dinde kendilerine uyulacak önderler kılacak mısın?" diye sordu. Bunun üzerine Allah (c.c.) şöyle buyurdu: "Zürriyetinin tamamı dinde önder olamayacaktır. Çünkü senin zürriyetinden Allah'a şirk koşarak nefislerine, haksızlık yaparak da insanlara zulmeden zâlim kimseler çıkacaktır. Allah'ın risalet ve imamet ahdî zâlimlere ulaşmaz. Onlar için ilâhî bir vaad söz konusu değildir.."

125) Allah (c.c.) Kâbe'yi insanların ziyaret ederek sevap kazandıkları bir toplantı yeri ve her türlü tehlikeden emin bir yer kıldı. Oraya sığınan kişiye zarar verilmez, ondan intikam alınmaz. Allah (c.c.) mü'minlere: "İbrahim'in Ka'be'yi inşa etmek için üzerine çıktığı taşın bulunduğu yerde namaz kılın" diye emretti. İbrahim ve İsmail'e de: "Evim olan Kâbe'yi Mekke'de bulunanların ve dışarıdan gelenlerin tavaf etmeleri, itikafa çekilmeleri, rukû ve secde ederek namaz kılmaları için necaset ve şirk gibi maddî ve mânevî her türlü pislikten temizleyin" diye kat'i bir şekilde emir verdi.

126) Bir zamanlar İbrahim (a.s.) Allah'a şöyle duâ etmişti: "Ya Rabbi! Kâbe'nin bulunduğu Mekke'yi her türlü tehlikelerden emin bir şehir kıl. Halkından yalnızca Allah'a ve âhiret gününe îmân edenleri çeşitli ürünlerle rızıklandır." Allah (c.c.) da onun duâsına icâbet ederek Mekke'de insanlara zulmetmeyi, haksız yere kan dökmeyi, avlanmayı ve ağaç kesmeyi yasakladı. Allah (c.c.) şöyle buyurdu: "Sadace îmân edenleri değil, kâfirleri dahi kendileri için yazdığım hayat süresince rızıklandırır, sonra kendilerine tayin ettiğim süre bitince küfür amelleri sebebiyle onları yüzüstü süründürerek cehennem ateşine sokarım. Orası çok kötü bir dönüş yeridir."

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (127) رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (128) رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (129) وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مِنْ سَفَهَةٍ نَفْسُهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ (130) إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ (131) وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (132) أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَاللَّهُ أَبَاكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (133) تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ (134)

127) Hani İbrahim ile İsmail beytin temellerini yükseltiyordu. "Rabbimiz bizden kabul buyur, şüphesiz Semi' ve Alim olan sensin, yalnız sen!"

128) "Rabbimiz ikimizi de sana teslim olmuş kimselerden kıl ve soyumuzdan yalnız sana teslim olmuş bir ümmet çıkar, bize ibadet yollarımızı göster ve tevbemizi kabul buyur. Şüphesiz Tevâb ve Rahîm olan sensin, yalnız sen!"

129) "Rabbimiz onlara kendilerinden bir rasûl gönder ki onlara senin âyetlerini okusun, onlara kitap ile hikmeti (sünneti) öğretsin ve onları arındırsın. Şüphesiz Azîz ve Hakîm olan sensin, yalnız sen!"

130) Kendini sefih kılandan başka kim İbrahim'in mil-letinden yüz çevirir? Andolsun biz dünyada onu seçtik. Muhakkak o, âhirette de salihlerdendir.

131) Rabbi ona: "Teslim ol!" diye buyurduğunda: "Âlemlerin Rabbine teslim oldum" demişti.

132) İbrahim onu oğullarına vasiyet etti, Yakub da... "Oğullarım, şüphesiz Allah sizin için bu dini seçti; öyleyse, siz de ancak müslümanlar olarak can verin!"

133) Yoksa siz ölüm Yakub'a gelip çatmış zaman şahitler miydiniz? Hani o oğullarına: "Benim ardımdan neye ibâdet edeceksiniz?" demişti de onlar: "Senin ilâhına, ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın da ilâhı olan tek bir ilâha ibâdet edeceğiz. Biz yalnız O'na teslim olanlarız!" demişlerdi.

134) Onlar bir ümmet idi. Elbette gelip geçtiler. Onların kazandıkları kendilerinin, sizin kazandıklarınız da sizindir ve siz onların yaptıklarından sorulmazsınız.

127) İbrahim, oğlu İsmail ile birlikte Âdem'in yapmış olduğu Kâbe'nin yıkılmış olan temellerini yükseltirken Allah'a şöyle duâ etmişti: "Ey Rabbimiz! Biz bu ameli yalnız senin rızanı kazanmak için yaptık. Bunu bizden kabul buyur ve duâlarımıza icâbet et. Çünkü sen yapılan duâları işiten ve bunlara icâbet eden, mahlukatın içlerini de dışlarını da en ince detaylarına kadar bilensin."

128) "Ey Rabbimiz! Bizi senin emirlerine zahiren ve batinen tam manasıyla boyun eğenlerden kıl. Neslimizden de sana teslim olan kimseler çıkar ki onlar da senin emrine zahiren ve batinen boyun eğsinler. Bize nasıl ibâdet etmemiz gerektiğini, hacla ilgili ibâdet yerlerimizi ve nasıl haccedeceğimizi bildir. Eğer sana karşı bir günah işlemişsek günahlarımızı affet. Çünkü sen, günahlarından tevbe etmeleri halinde, günah işleyen kimselerin tevbelerini kabul eden, dünyada ve âhirette mü'minlere merhamet edensin."

129) İbrahim ve oğlu İsmail duâlarını şöyle bitirmişlerdi: "Ey Rabbimiz! Bizden sonra gelecek neslimizin içinden öyle bir rasûl gönder ki, o, insanlara senin âyetlerini okusun, senin göndereceğin kitabı ve ona vereceğin sünneti öğretsin, onları şirkin her türlü pisliklerinden temizlesin. Şüphesiz sen benzeri olmayan, kendisine şiddetle ihtiyaç duyulan, büyük güç sahibi, yenilmeyen, yaptıklarını bir hikmet ve maslahat üzere yaparsın." Allah (c.c.) İbrahim ve İsmail'in duâlarını kabul etmiş, İsmail'in soyundan Rasûlullah'ı göndermiştir. Allah'ın isim ve sıfatlarını vesile edinerek Allah'a duâ etmek câizdir.

130) Hakkı istemeyen, hevâ ve hevesine uyan, nefisini küçük düşüren, aklını kullanmayan, düşünme melekeleri dumura uğramış, dar kafalı kimseler dışında kimse İbrahim'in bağlı olduğu İslâm dininden yüz çevirmez. Allah İbrahim'i rasûl olarak seçip gönderdi, onu her türlü kötülüklerden arındırdı ve ona İslâm'ı din olarak verdi. O, İslâm'ı en güzel bir şekilde yaşayıp insanlara da anlattığı için âhirette de Allah'ın rahmetine nâil olacak ve kazananlardan olacaktır.

131) Allah (c.c.) İbrahim'i rasûl olarak seçince ona: "Hem kalbin hem de hareketlerinle yalnızca Allah'a boyun eğip müslüman ol!" dedi. İbrahim ise hiç beklemeksizin ve tereddüt etmeksizin: "Kalbim ve hareketlerimle Âlemlerin Rabbine boyun eğdim." dedi.

132) İbrahim (a.s.) İslâm'ı çocuklarına da anlattı ve bu dine bağlanmaları için onlara defalarca tavsiyede bulundu. Torunu Yakup da aynı şekilde müslüman olup bu dini oğullarına anlattı ve İslâm'a bağlanmaları için onlara tavsiyede bulundu. İbrahim ve torunu Yakup oğullarına şöyle vasiyet ettiler: "Ey oğullarım! Allah (c.c.) kendisine bağlanıp yalnız ona uyacağınız bir din seçti. O din İslâm'dır. Bütün hayatınızı bu dinin prensiplerine göre düzenleyin. Eğer bu şekilde yaparsanız ölümünüz de bu din üzere olur. İslâm'a sınıksız sarılın ve İslâm dininden başka bir din üzere ölmekten sakının."

133) Ey Yahudiler! Yoksa atalarınız, Yakup ölmek üzereyken yanında mıydınız ki onun çocuklarına neleri tavsiye ettiği hususunda konuşuyor-sunuz? Oysa siz bu konuda hiçbir bilgiye dayanmıyorsunuz. Yakup çocuklarını imtihan etmek amacıyla: "Benim ölümünden sonra neye ibâdet edeceksiniz?" demişti de onlar: "Senin ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ilâhı olan bir tek ilâha ibâdet edeceğiz, biz hem kalbimiz, hem de hareketlerimizle yalnız O'na boyun eğip teslim olanlarız. Allah'tan başka ibâdet edilen tüm varlıkları reddediyoruz" demişlerdi. Fakat onların torunları sözlerinde durmayıp Allah'a şirk koştular, İslâm'a girmediler ve rasûlleri yalanladılar.

134) Ey insanlar! İşte bu bahsettiklerimiz (İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve torunları) geçmiş birer ümmetti. Ölerек dünyadan âhirete göç ettiler. Onlar yaptıklarının karşılığını eksikliğe uğratılmaksızın göreceklerdiler. Onların yaptıklarından siz sorumlu değilsiniz. Siz ancak kendi yaptıklarınızdan sorumlusunuz. Onların soyundan gelmiş olmanızın size hiçbir faydası olmayacaktır.

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (135) قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا تُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (136) فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (137) صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ (138) قُلْ أَتَحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ (139) أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ أَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمْ اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةَ عَيْدِهِ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (140) تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ (141)

135) (Yahudiler) “Yahudiler” veya (hristiyanlar da) “hristiyanlar olun ki doğru yolu bulasınız,” dediler. De ki: “Bilakis hanif olarak İbrahim’in milletine ki o (İbrahim) müşriklerden değildi.”

136) Deyin ki: “Biz Allah’a, bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilenlere, Musa’ya ve İsa’ya verilenlere ve nebilere, Rableri tarafından verilenlere imân ettik. Onlardan hiçbirinin arasını ayırmayız. Biz, ancak O’na teslim olanlarız!”

137) Eğer sizin ona imân ettiğiniz gibi imân ederlerse, şüphesiz doğru yolu bulmuş olurlar; yüz çevirirlerse doğrusu onlar ancak ayrılık içindedirler. Onlara karşı Allah sana yeter. Şüphesiz O, Semî’dir, Alîm’dir.

138) Allah’ın boyası! Allah’tan daha güzel boyası olan kim vardır?! “Biz yalnız O’na ibâdet edenleriz.”

139) De ki: “O, bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbiniz olduğu halde bizimle Allah hakkında mı tartışıyorsunuz-nuz?! Bizim yaptıklarımız bizim, sizin yaptıklarınız da sizindir. Biz O’na karşı ihlaslı olanlarız.”

140) Yoksa (siz yahudiler) İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarının mutlaka “yahudi” veya (siz hristiyanlar da) “hristiyan” olduklarını mı söylüyorsunuz? De ki: “Daha iyi bilen siz misiniz yoksa Allah mı? Allah tarafın-dan olup da yanında bulunan bir şahitliği gizleyenden daha zâlim kim olabilir? Allah yaptıklarınızdan gâfil değildir.

141) İşte onlar bir ümmetti, elbette gelip geçtiler. Onların kazandıkları kendilerinin, sizin kazandıklarınız da sizindir ve siz onların yaptıklarından sorulmazsınız.

135) Yahudiler: “Ancak yahudi olursanız doğru yolu bulursunuz” dediler. Hristiyanlar da: “Ancak hristiyan olursanız doğru yolu bulursunuz” dediler. Ey mü’minler! Deyin ki: “Biz İbrahim’in hanif dini olan İslâm’a bağlıyız. O bâtıl dinleri terkedip hakka yönelerek Allah’a ibâdet eder, O’na hiçbir şeyi şirk koşmazdı. Siz ise: ‘Uzeyir Allah’ın oğludur’ “İsa Allah’ın oğludur” diyerek Allah’a şirk koşuyorsunuz.”

136) Ey mü’minler! Deyin ki: “Biz Allah’a, bize indirilen Kur’an’a, İbrahim’e indirilen sahifelere, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilenlere, Musa’ya indirilen tahrif edilmemiş Tevrat’a, İsa’ya indirilen tahrif edilmemiş İncil’e ve nebilere Rableri tarafından indirilenlere imân ettik. İmân konusunda onların arasında bir fark gözetmeyiz. Biz son rasûl Muhammed’e ve onun getirdiklerine kalbimiz ve hareketlerimizle teslim olduk. Biz ancak Allah’ın hükümlerine boyun eğerez.”

137) Ey mü’minler! Yahudi, hristiyan ve müşrikler sizin Allah’a imân ettiğiniz gibi imân ederlerse şüphesiz doğru yolu bulmuş olurlar. Eğer sizin yolunuzdan yüz çevirir, rasûller arasında ayırım yapırlarsa o taktirde onlar dinden uzaklaşmış, ayrılığa düşmüş ve muhalefet etmiş olurlar. İyi bilin ki onlar size karşı olan kinlerinden dolayı hakkı istemeyen, bile bile haktan yüz çeviren, Allah’a ve Rasûlü’ne karşı büyük bir muhalefet ve düşmanlık içinde olan, kendi aralarında da bölük pörçük olmuş kimselerdir. Onlara karşı sizi koruyacak olan Allah’tır. O, düşmanlarınızın size karşı kurdukları tuzakları bilmekte, görmekte ve duymaktadır.

138) Ey Mü’minler! Allah’ın en son ve en mükemmel dini olan İslâm’a girin, onun hükümlerine kayıtsız-şartsız teslim olun, yalnız O’na ibâdet edin, O’na hiç bir şeyi şirk koşmayın. Allah sizi imânı ve hakkı kabul etme kabiliyeti üzere yarattı ve sizi İslâm’a hidâyet etti. Bu yüzden yalnız Allah’ın boyasıyla boyanın. İslâm’a girdiğiniz taktirde Allah’ın sizin için farz kıldığı şekilde gusledin, sünnet olun. “Biz yalnızca Allah’a kulluk ederiz, O’ndan başka ibâdet edilen şeyleri reddederiz, O’na hiçbir şeyi şirk koşmayız!” deyin.

139) Yahudiler: “Uzeyir Allah’ın oğludur”, hristiyanlar: “İsa Allah’ın oğludur”, müşrikler: “Melekler Allah’ın kızlarıdır” dediler. Yahudi ve hristiyanlar: “Bizim dinimiz sizin dininizden evveldir. Allah bir nebi gönderecekse mutlaka bizden indirir” dediler. Müşrikler de: “Şu Kur’an Mekke ile Taif’in büyüklerinden birine niçin indirilmedi?” demişlerdi. Ey Mü’minler! Onlara deyin ki: “Bizim de sizin de Rabbiniz olan, her türlü noksan sıfatlar-dan münezze olan, mahlukata benzemeyen Allah’ın mâhiyeti ve Kur’an’ı araplardan ümmî bir insana indirmesi hususunda bizimle tartışıyor musunuz!? Biz bütün amellerimizi Allah rızası için ve Allah’ın istediği şekilde yaparız. Şüphesiz Allah işlediğimiz hayır ameller karşılığında bize cenneti, size ise işlediğiniz şer ameller karşılığında cehennem verecektir.”

140) Yahudiler, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve on iki torununun yahudi olduklarını, hristiyanlar ise hristiyan olduklarını iddiâ ediyorlardı. Ey Mü’minler! Siz onlara deyin ki: “Bu konuda siz mi yoksa Allah mı daha çok bilgiye sahiptir. Muhakkak ki her şeyin en iyisini ve doğrusunu bilen Allah’tır. Onların zamanında yahudilik de hristiyanlık ta yoktu. Bu isimler sonradan çıktılar. Onlar müslümandılar. Siz son rasûlü ve getireceği dinin kıyâmete kadar bâki olacağını bildiğiniz halde bu konudaki hakkı gizleyerek zâlimlerden oldunuz. Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir. Bundan dolayı kıyâmet gününde sizi cezalandıracaktır.”

141) Ey insanlar! İşte bu bahsettiklerimiz (İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunları) geçmiş birer ümmetti. Ölerек dünyadan âhirete göç ettiler. Onlar yaptıklarının karşılığını eksikliğe uğratılmaksızın göreceklerdir. Onların yaptıklarından siz sorumlu değilsiniz. Siz ancak kendi yaptıkları-nızdan sorumlusunuz. Onların soyundan gelmiş olmanızın size hiçbir faydası olmayacaktır.